

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

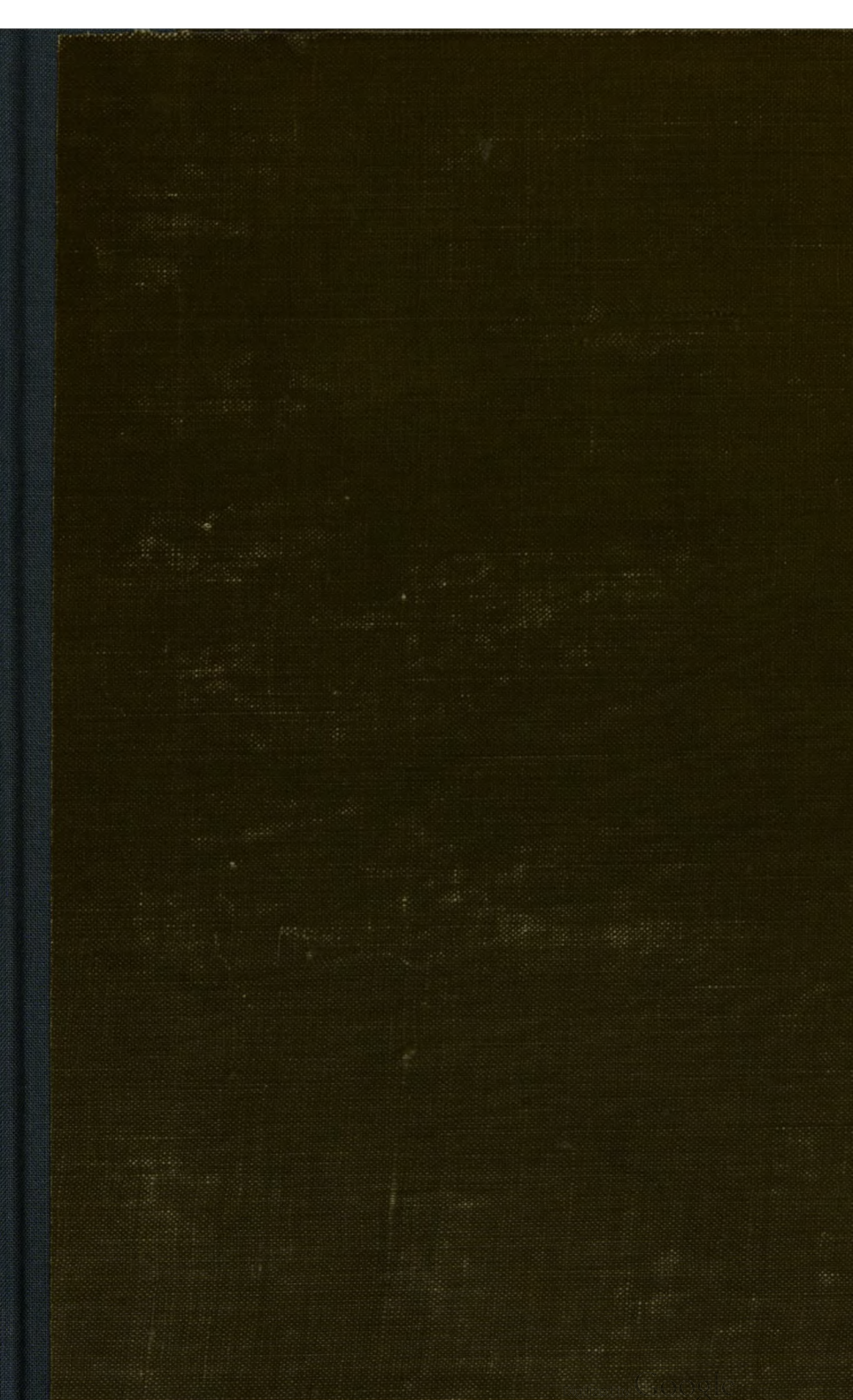
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

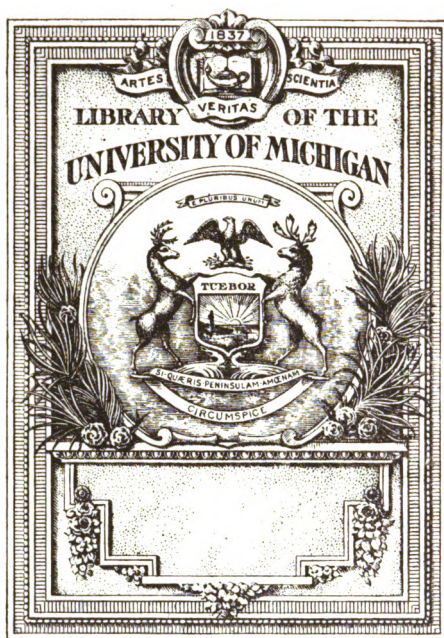
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Pollux, Julius

IULII POLLUCIS ONOMASTICON

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

BEROLINI A. 1846.

PROSTAT IN LIBRARIA FRIDERICI NICOLAI.

880.3

P78

E42

PRAEFATIO EDITORIS.

Iulium Pollucem sophistam novimus *λεξιφάντην*, sed eundem rerum multarum, quae iam aliunde disci non possunt, auctorem et magistrum. hunc cum ita editum viderem ut, quanto cum dispendio emeretur, tanto cum taedio legeretur, experiri iuvabat ecquo pacto habilem possem parvoque parabilem reddere. itaque urceus coepit institui: amphorae si quid simile exit, gratiae habendae Viris Illustribus, qui mihi codicum manuscriptorum usum vel impetrarunt vel concesserunt.

habui autem codices Parisienses duo et Palatinum.

Parisiensium praestat (*A*) qui inter Regios nunc numeratur 2670, antea deinceps fuit *n° 5* ^{*tertiae decimae*} *CIWCCCCXCIX*, 86, 2217, 3510; membranaceus ille quidem, foliis 383, altis pollices quinos ferme, latis ternos; quorum secundo legitur, quod Lederlinus in ora primi sui repertum praef. p. 16 posuit, scholion: *ιστέον ὅτι — εὐληπτότερον*; versibus vicenis singulis; libris transpositis ita ut quintus sexti locum et numerum teneat (f. 233 *ο*), sextus

septimi (f. 272 r), septimus quinti (f. 189 r). eximius codex, nec Falckenburgiano nisi ultimis in libris, octavo nono decimo, deterior.

Parisiensis alter (*B*) et ipse Regius est, 2647, olim Tellerianus Remensis 92 et Reg. ³²⁵⁷₂, bombycinus; foliis 123, altis pollices $8\frac{1}{2}$, latis 6; versibus tricenis ternis quaternisve.

Palatinus denique Heidelbergensis (*C*), n. 375, ab Iungermanno dudum accurate excussus, foliis membraceis 283, quae alta sunt pollices 11, lata $7\frac{1}{2}$, Pollucem inter Harpocratonem et Oribasium habet (f. 53 — 224). desunt folia singula post f. 137, 144, 165, 216, 218; desunt versus aliquot post f. 224.

est ubi ab his et reliquis codicibus destitutus meas secutus sim opiniones. ibi simpliciter, quid vulgo legatur, soleo commemorare.

Scrib. id. Nov. a. 1845.

**ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΝ.**

Α.

Κορμόδω Καίσαρι Ιούλιος Πολυδεύκης χαίρειν. ὦ παῖ πα-
 τρὸς ἀγαθοῦ, πατρῷόν ἐστί σοι κτῆμα κατ' ἴσον βασιλεία τε καὶ
 σοφία. τῆς δὲ σοφίας τὸ μὲν τι ἐν τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ, τὸ δ' ἐν
 τῇ χρειᾷ τῆς φωνῆς. τῆς μὲν οὖν ἀρετῆς ἔχεις τὸ μάθημα ἐν τῷ
 πατρί, τῆς δὲ φωνῆς, εἰ μὲν ἤγεν αὐτὸς σχολήν, παρεῖχεν ἅν σοι
 τὸ ἡμῶν ἐλάχιστα δεῖσθαι, ἐπεὶ δ' ἐκείνον ἡ σωτηρία τῆς οἰκου-²
 μένης ἀπασχολεῖ, ἔγωγ' οὖν ἐν γέ τί σοι πρὸς ἐνγλωττίαν συμβα-
 λοῦμαι. ὀνομαστικὸν μὲν οὖν ἐστὶ τῷ βιβλίῳ τὸ ἐπίγραμμα; μη-
 νύει δὲ ὅσα τε συνώνυμα ὡς ὑπαλλάττειν δύνασθαι, καὶ οἷς ἂν
 ἕκαστα δηλωθεῖν· πεφιλοτίμηται γὰρ οὐ τοσοῦτον εἰς πλῆθος ὀπό-
 σον εἰς κάλλους ἐκλογήν. οὐ μέντοι πάντα τὰ ὀνόματα περιείλφε
 τοντὶ τὸ βιβλίον· οὐδὲ γὰρ ἦν πάντα ῥάδιον ἐν βιβλίῳ συλλα-
 βεῖν. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀρχὴν ἀφ' ὧν μάλιστα προσήκει τοὺς ἐν-
 σεβεῖς, ἀπὸ τῶν θεῶν· τὰ δ' ἄλλα ὡς ἂν ἕκαστον ἐπέλθῃ τάξο-
 μεν. ἔρρωσο.

Θεὸς καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες· οὕτω γὰρ Ὀμήρῳ δοκεῖ δαί-⁵
 μονας καλεῖν τοὺς θεούς. καὶ Πλάτων δὲ τὸν τοῦ παντὸς
 κυβερνήτην μέγιστον δαίμονα ὠνόμασεν, ἐπειδὴ τῆς αὐτῆς
 χρειᾶς τὸ θεῖον καὶ τὸ δαιμόνιον. καὶ τὸ μὲν χωρίον ἐν ⁶
 τῷ θεραπεύομεν τοὺς θεούς, ἱερὸν καὶ νεώς, ἐνθα δὲ καθι-
 δρύομεν, σηκὸς καὶ τέμενος· οἱ μὲν γὰρ ἀκριβέστεροι σηκὸν
 τὸν τῶν ἡρώων λέγουσιν, οἱ δὲ ποιηταὶ καὶ τὸν τῶν θεῶν,
 ὡς οἱ τραγῳδοὶ «ἀγνὸν εἰς σηκὸν θεοῦ.» τὸ δὲ πρὸ αὐτοῦ
 πρόδομος, καὶ τὸ κατόπιν ὀπισθόδομος, καὶ ἡ εἴσοδος προ-
 πύλαια. αὐτὰ δὲ ἃ θεραπεύομεν, ἀγάλματα, ξόανα, ἔδη ⁷
 θεῶν, εἰκάσματα θεῶν, εἰκόνες, μιμήματα, τυπώματα, εἶδη,
 ιδέαι· βρέτας δὲ ἢ δείκηνλον οὐκ ἔγωγε προσέμαι. ἐφ' ὧν

§ 2 vs. 2. γέ om A. 3. ἐστὶ om A. 4. συνωνύμως ὑπαλλάττειν
 δύναται A. 7. πάντα om B.

δὲ θύομεν ἢ πῦρ ἀνακαίομεν, βωμός, θυμιατήριον, ἐστία·
 ἔνιοι γὰρ οὕτως ὠνομάκασιν. οὕτω δ' ἂν κυριώτατα καλοῖης
 τὴν ἐν πυρτανείῳ, ἐφ' ἧς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον ἀνάπτεται.
 8 ἐσχάρα δ' ἰδικῶς δοκεῖ μὲν ὥδε ὠνομάζεσθαι ἐφ' ἧς τοῖς
 ἥρωσιν ἀποθύομεν· ἔνιοι δὲ τῶν ποιητῶν καὶ τὸν τῶν θεῶν
 βωμὸν οὕτω κεκλήκασιν.

εἴη δ' ἂν ὁ μὲν εἰσω περιρραντηρίων τόπος ἔνθεος,
 ἱερός, καθιερωμένος, καθωσιωμένος, ἀβέβηλος (καίτοι οὐ-
 9 δέπω ἐντετύχηκα τῷ ὀνόματι), ὁ δ' ἔξω βέβηλος· τὸ γὰρ
 ἀνίερος ἀρμόττει ἂν μᾶλλον ἐπὶ τῶν οὐ καθαρῶν τόπων.
 εἰ μέντοι καὶ τι χωρίον ἄβατον εἴη τοῦ ἱεροῦ, τοῦτο καὶ
 ἄδυτον εἴποις ἂν καὶ ἄψανστον καὶ ἀψανστούμενον καὶ
 10 ἀθάτατον καὶ ἀνάκτορον. οἱ δ' ἀνειμένοι θεοῖς τόποι ἄλση
 τε καὶ τεμένη καὶ ἔρηκη, καὶ ὁ περὶ αὐτὰ κύκλος περὶβολος.
 εἰ δὲ καὶ ἄσυλόν τι εἴη, τοῦτο κρησφύγετον λέγε καὶ φύ-
 ξιμον· καὶ ἱεροὺς ὄρους, ἐντὸς ὧν ἰκέταις ἀσφάλεια. ἢ δ'
 ἄνετος θεοῖς γῇ ἱερὰ καὶ ὀργάς.

11 τὸ δὲ οἰκοδομῆσαι νεῶν λόγοις ἂν καὶ περιβαλέ-
 σθαι νεῶν καὶ ἐγεῖραι νεῶν καὶ ἀναστῆσαι νεῶν καὶ ποιή-
 σασθαι νεῶν, καὶ νεῶν ἐργάσασθαι, καὶ συνθεῖς νεωποιῆ-
 σαι. φιλοτιμότερον δὲ καὶ τὸ νεῶν περιεργάσασθαι τῷ ἀγάλ-
 ματι. τὸ δὲ ἄγαλμα ἰδρῦσασθαι ἐρεῖς καὶ στή-
 σασθαι, ἐνστήσασθαι, ἀναστῆσαι, καθιδρῦσαι, ἐγκαθιδρῦ-
 σασθαι, ἐγκαθίσει τῷ νεῷ, ἐγκαινίσει τῷ θεῷ, καθωσιῶ-
 σαι, καθιερώσαι, ἐντεμενίσαι. τὸ δὲ ἔργον ἰδρυσις, καθιέ-
 ρωσις, στάσις, ἀνάστασις, καθίδρυσις, κατάστασις, καθοσί-
 12 ωσις. τὰ δὲ ἐναντία ἀνατρέψαι, καθελεῖν, καταβαλεῖν, κατ-
 ενεγκεῖν, καθελκύσαι, συγχέαι τὸν κόσμον τοῦ νεῷ, κατα-
 πρῆσαι, ἐμπρῆσαι, καταφλέξει, πυρὶ νεῖμαι, ἐκ βάθρων
 ἀνασπάσαι, ἀκρωτηριάσαι. τὸ δὲ ἔργον ἀνατροπή, καθαι-
 ρεσις, ἀκρωτηριασμός. οἱ δὲ κατασκευάζοντες τοὺς
 νεῶς καὶ τὰ ἀγάλματα τεχνῖται, τοὺς μὲν περὶ τὸν
 νεῶν λιθοδόους τε καὶ οἰκοδόμους καὶ τέκτονας εἴποις ἂν,
 1 φιλοτιμούμενος δὲ καὶ νεωποιοὺς καὶ ἱεροποιοὺς, τοὺς δὲ
 ἐπὶ τοῖς ἀγάλμασι χειροτέχνους οὐκ ἀγαλματοποιοὺς μόνον
 οὐδ' ἀγαλματουργοὺς, ἀλλὰ καὶ θεοποιοὺς καὶ θεοπλάστας,
 13 ὥς Ἀριστοφάνης, ὥσπερ τὴν τέχνην ἀγαλματοποιίαν καὶ

ἀγαλματοουργίαν καὶ ἀγαλματοποιικὴν καὶ θεοποιητικὴν καὶ ἀγαλματοουργικὴν, οὐ μὴν καὶ θεοποιίαν· δυσχερὲς γὰρ πρὸς τὴν ἀκοὴν τοῦνομα. τὸ δὲ ἐργάσασθαι θεὸν ἔστιν εἰπεῖν, καὶ ποιῆσαι, μιμήσασθαι, δεῖξαι, τυπῶσαι· σκληρόν γὰρ τὸ μορφῶσαι. ἀλλὰ καὶ κοιλᾶναι λίθον εἰς θεοῦ μορφὴν καὶ διαγλῆναι καὶ διαρθρῶσαι καὶ διατυπῶσαι καὶ διαξέσαι.

οἱ δὲ τῶν θεῶν θεραπευταὶ ἱερεῖς, νεωκόροι, ζάχοροι, ¹⁴ προφῆται, ὑποφῆται, θύται, τελεσταί, ἱερούργοι, καθάρται, μάντις, θεομάντις, χρησμοῖδοι, χρησμολόγοι, χρησμοδόται, παναγείς, πυρφόροι, ὑπηρέται, θεουργοί· ποιητικώτερον γὰρ τὸ θυηπόλοι. αἱ δὲ θήλειαι ἱέρειαι, προφῆτιδες, καὶ ἔργων μυστικῶν προφάντιδες, καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς τοὺς ἄρρενας κοινά. ἰδίως δὲ ἡ ἐν Δελφοῖς προφῆτις Πυθία.

εἰ δὲ που καὶ πνεῦμα εἴη μαντικόν, ὁ μὲν τόπος ¹⁵ ἐνθεος καὶ ἐπίπνους καὶ κάτοχος καὶ ἐπιτεθειασμένος καὶ κατελιγμένος ἐκ θεοῦ, ὥσπερ καὶ ὁ χρῶν ἀνὴρ· οὗτος δὲ καὶ ἐνθουσιῶν, καὶ κεκνημένος ἐκ θεοῦ, καὶ ἀναβεβακχεν-
μένος, καὶ πλήρης θεοῦ, καὶ παραλλάττων ἐκ θεοῦ. τὸ δὲ πνεῦμα εἰποῖς ἂν καὶ ἀτμόν μαντικόν, καὶ ἄσθμα δαιμό-
νιον, καὶ θείαν αὔραν, καὶ ἄνεμον μαντικόν, καὶ φωνὴν
προαγορευτικὴν. τὰ δὲ ῥήματα τῶν τῷ ἀνδρὶ συμβαινόν- ¹⁶
των κατασχεθῆναι, καταληφθῆναι, ἐνθουσιάσαι, ἐπιθειάσαι,
ἀναβακχεῦσαι, πληρωθῆναι θεοῦ· τὸ γὰρ ἐπιπνευσθῆναι
κακόφωνον. τὰ δὲ ὀνόματα τοῦ πράγματος κατακωχή, κά-
θοδος θεοῦ, καταβολή, κατοχή, ἐπιθειασμός, ἐπίπνοια,
βακχεία, κίνησις ἐκ θεοῦ, κατάληψις, ἐνθούσιασμός, ὥσπερ
καὶ τὰ ἐπιρρήματα ἐνθέως, ἐπίπνως, κατόχως, ἐνθουσιαστι-
κῶς, θειαστικῶς, ἐπιτεθειασμένως. τὸ δὲ πᾶν χωρίον μαν- ¹⁷
τεῖον καὶ χρηστήριον καὶ ἀνάκτορον. τὸ δὲ πρᾶγμα χρη-
σμοδῆσαι καὶ μαντεύσασθαι (ἐνιοὶ δὲ τῶν Ἀττικῶν καὶ
μαντεύσαι λέγουσι), ἀνειπεῖν, ἀναφθίγγασθαι, προειπεῖν,
προθεσπίσαι (τὸ γὰρ θεσπιωδῆσαι διθυραμβῶδες), προα-
γορεῦσαι, προμηνῦσαι, προδηλῶσαι, προδιδάξαι, χρησμοδο-
τῆσαι, χρησμολογῆσαι, ἀνελεῖν, προφητεῦσαι, χρῆσαι. καὶ ¹⁸
τὸ μὲν ἔργον μαντεία, χρησμολόγιον, λόγιον, φήμη ἐκ θεοῦ,

16 4. κατοχή Α. 5. κατοχή om Α.

- πρόρρησις, προαγόρευσις, χρησμοφδία, χρησμολογία, ἀνάρρησις, μάντευμα· καὶ διαλῦσαι τὰ μεμαντευμένα, τὰ ἀνειρημένα, τὰ κεχρησμένα, τὰ κεχρησμοφδημένα, τὰ προηγορευμένα, τὰ τεθεσπισμένα. ἰδίως δὲ τὸ ἐκ Δελφῶν καλεῖται πυ-
 19 θόχρηστον, καὶ οἱ χρώμενοι θεωροί. ὀνομάζοιτο δ' ἂν καὶ ἡ τέχνη μαντική, προαγορευτική, χρησμολογική. τὸν δὲ χρῶντα καλοῖς ἂν προφήτην, μάντιν, χρησμοφδόν, χρησμολόγον· ποιητῶν τὸ θεσπιφδόν. ἔχοις δ' ἂν εἰπεῖν καθ' ἕτερον εἶδος χρείας, ἦκεν ἐκ θεοῦ φήμη, ἦκε μάντευμα ἐκ θεοῦ, ἦκε λόγιον, ἐξέπεσε χρησμός, ἠνέχθη μάντευμα, ἀνείπεν ὁ θεός, ἀνείλεν ὁ θεός, ἀνεφθέγγατο ἀμέτρως, ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ, καὶ τὰ τοιαῦτα. οἷς προσθετέον τὸ θεομανεῖν, τὸ θεοκλυτεῖν, θεολογεῖν. θεόληπτος, φοιβόληπτος, νυμφόληπτος, μουσόληπτος, ἐκ Πανὸς ἢ ἄλλου θεοῦ κάτοχος ἢ κατεχόμενος.
- 20 ὁ μὲν τοίνυν θεοὺς νομίζων ἀνὴρ καλοῖτ' ἂν εὖσεβής, φιλόθεος, ὅσιος, φιλοθύτης, φιλεορταστής, ιεροουργικός, θεῶν ἐπιμελής, θεοῖς ἀνακείμενος, θειασμῷ προσκείμενος, λατρεύων θεοῖς, ἐνθεός, κατάθεός, θεοσεβής, θεολογικός, ἐπιτεθιασμένος, ιερός, καθιερωμένος, θεοφιλής.
- 21 ὁ δὲ ὑπερτιμῶν δεισιδαίμων καὶ δεισίθεος· κωμικὸν γὰρ ὁ βλεπεδαίμων. ὁ δὲ ἐναντίος ἄθεος, ἀνίερος, ἀσεβής, δυσσεβής, ἀθέμιτος, μισόθεος, θεομισής, ὀλίγωρος θεῶν, νεωτεριστής περὶ τὸ θεῖον, ἐναγής, ἐξάγιστος, βέβηλος, θεοβλαβής· ὁ γὰρ θεοστυγής τραγικόν. ὀνόματα δὲ τοῦ πράγματος ἐκεῖ μὲν εὐσέβεια καὶ ὁσιότης καὶ θεῶν ἐπιμέλεια καὶ λατρεία θεῶν καὶ θεοσέβεια (τὸ γὰρ φιλοθεότης βίαιον),
 22 ἐνταῦθα δὲ ἀσέβεια καὶ ἀνοσιότης καὶ ὀλιγωρία περὶ τὸ θεῖον καὶ θεοβλάβεια καὶ ἀθεότης. ῥήματα δὲ εὖσεβεῖν, ὀσιοῦν, σέβειν, σέβεσθαι, θεοσεβεῖν. τὸ δ' ἐναντίον ἀσεβεῖν μόνον· τὸ γὰρ ἀνοσιουργεῖν πρὸς ἕτερα. εἰ δὲ καὶ ἐπιρρήματα εἴη προσθετέον, ἐπὶ μὲν τοῦ εὖσεβοῦς ὁσίως, ἐνθώς, φιλοθώς, θεοφιλώς, θεοσεβῶς, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐναντίου ἀσεβῶς, δυσσεβῶς, ἀνοσίως, ἀθώς, θεοβλαβῶς, θεομισῶς, ἀθεμίτως.

18 2. καὶ δ. τὰ μ. om A. an καὶ διὰ μετοχῶν?
 Touprius. 21 2. βλεποδαίμων AB.

19 7. ἑμμέτρως

ὀνομάσαις δ' ἂν ἱερὸν ἀρχαῖον, σεμνόν, ἔνθεον, θεῖον, 23
φρικῶδες, ἐκπληκτικόν, ἀρχαιοπλουτον, παλαιόπλουτον, ζά-
πλουτον, μεγαλόπλουτον, βαθύπλουτον, πολύχρυσον, πολυ-
ἀργυρον, πολυτάλαντον.

Θεοὶ ὑπερουράνιοι, ἐνουράνιοι, ἐπουράνιοι, ἐναιθέριοι,
ἐναέριοι, ἐπίγειοι οἱ αὐτοὶ καὶ ἐπιχθόνιοι, ἐνάλιοι, θαλάτ-
τιοι οἱ αὐτοὶ καὶ ἐνθαλάττιοι, ὑπόγειοι, χθόνιοι καὶ ὑπο- 24
χθόνιοι καὶ καταχθόνιοι, ἐστιοῦχοι, πολιοῦχοι, πατρῷοι, ξέ-
νιοι, φράτριοι, ἀγοραῖοι, ἐπικάρπιοι, στρατίοι, τροπαιοῦχοι,
ικέσιοι, τροπαιοι, ἀποτρόπαιοι, λύσιοι, καθάρσιοι, ἀγνῖται,
φύξιοι, σωτῆρες, ἀσφάλειοι, παλαμναῖοι, προστρόπαιοι, γε-
νέθλιοι, γαμήλιοι, φυτάλιοι, προτρούγαιοι. τὰ πολλὰ δὲ τού-
των ὡς ἰδιά ἐστι τοῦ Διός, ὥσπερ ὁ ὑέτιος καὶ ὁ καταιβά-
της, καὶ παρ' Ἀθηναίοις φράτριοις. τὸ γὰρ νεφεληγερέτης
καὶ ὅσα τοιαῦτα ἐπὶ τοῦ Διός, ὥσπερ καὶ τὸ ἐννοσίγαιος
καὶ τὸ ἐννοσίχθων καὶ τὰ ὅμοια ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνδος, ποιη-
ταῖς ἀνείσθω.

τὸ δὲ προσιέναι πρὸς τοὺς θεοὺς καθηράμενον, 25
καθαρεύσαντα, φαιδρυνάμενον, περιρρανάμενον, ἀπορρηνά-
μενον, ἀπονιηράμενον, ἀγνεύσαντα, ἡγνισμένον, ὡσιωμένον,
καθαρῶ νῶ, ὑπὸ νεουργῶ στολῇ, ὑπὸ νεοπλυνεῖ ἐσθῆτι,
προσιέναι θεοῖς, πρόσοδον ποιῆσθαι πρὸς τοὺς θεοὺς, εὐ-
χεσθαι θεοῖς, ἀνατείνειν τὰς χεῖρας, ἐντυγχάνειν θεοῖς,
προστρέπεσθαι θεοὺς, κατακαλεῖν θεοὺς, ἀνακαλεῖν θεοὺς, 26
αἰτεῖν παρὰ τῶν θεῶν τὰγαθὰ, προσφεύγειν θεοῖς, ποτνια-
σθαι, καταντιβολεῖν, καθικετεύειν, θύειν θεοῖς, ἱερουργεῖν,
ἱεροποιεῖν, βουθυτεῖν, ἐκατόμβην προσάγειν, θυηπολεῖν,
παιᾶνας ᾄσαι, ὕμνον ᾄσαι, ἱερῶν προκατάρξασθαι, λιβανω-
τὸν καθαγίζειν, θυμῶν, ἀρώματα λύνειν ἐν πυρὶ. τὰ δὲ
ἀρώματα καὶ θυμιάματα καλεῖται. Θουκυδίδης δ' αὐτὰ εἴ-
ρηκεν ἀγνὰ θύματα πρὸς τὰ αἰμάσσοντα καὶ σφαττόμενα.
ἀνατιθεῖς σμύρναν, λιβανωτόν. ἱερεῖα προσάγειν τοῖς βω- 27
μοῖς, αἰμάσσειν τοὺς βωμούς, δεκάτην ἀποθύειν, εὐχεσθαι
κατὰ βοὺς ἢ ἄλλου του, σπένδειν, κατασπένδειν, ἀναστέ-
φειν, στεφανοῦν, στεφανώματα προσφέρειν, μυρρίνην στε-

25 1. τὸ δὲ] τὸν δὲ ἱερεῖα ἑρεῖς?
sterhusium anecdot. I p. 164.

26 1. πρὸτρέπεσθαι ante Hem-

φανωτρίδα, σπείσαι, κατασπείσαι, επισπείσαι, μηρία επιθεῖ-
 ναι, οὐλὰς επιβαλεῖν, σπλάγγνεύσασθαι, θυηλῆσασθαι, ιε-
 ρῶν προκατάρξασθαι, σπλάγγνων ἀπάρξασθαι, δεκάτην ἀπο-
 28 θεῖναι, ἀνάθημα ποιήσασθαι, ἀναθεῖναι εἰς τὸν νεών. τὰ
 δ' ἀναθήματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στέφανοι, φιάλαι, ἐκπώματα,
 θυμιατήρια, χρυσίδες, ἀργυρίδες, οἶνοχοαί, ἀμφορίσκοι. ἡ
 δὲ Πυθία καὶ κνισᾶν ἀγνιάς ἀνήρει. ἀπαρχὰς προσενέγκαι,
 ἀπάργματα προσφέρειν, ψαιστά, πόπανα, ὀμπήν, πελάνους,
 στεφάνους, πέμματα, στέμματα, θαλλούς, μυρρίνας, ἄνθη.
 παιανίσαι, παιᾶνα ᾄσαι· τὸ γὰρ ὀλολύξαι καὶ ὀλολυγῇ χρή-
 29 σασθαι ἐπὶ γυναικῶν. τὰ μέντοι πράγματα θυσία, βουθυ-
 σία, θυηπολία, κατάκλησις θεῶν, ἀνάκλησις, ἔντευξις, πρό-
 σοδος, ἱερουργία, ἱεροποιία, ἱκετεία, σπονδή. τὸ δὲ ἀπὸ τῶν
 βωμῶν ἀπορρέον πνεῦμα, κνῖσα καὶ ἀτμός. τὰ δὲ προσ-
 ακτέα θύματα ἱερεῖα ἄρτια, ἄτομα, ὀλόκληρα, ὕγιῃ, ἄπηρα,
 παμμελῇ, ἄρτιμελῇ, μὴ κολοβὰ μηδὲ ἔμμηρα μηδὲ ἡκρωτη-
 ριασμένα μηδὲ διάστροφα. Σόλων δὲ τὰ ἔμμηρα καὶ ἀφελῇ
 ὠνόμασε. προσακτέον μέντοι καὶ βοῦς ἄζυγας. ἰστέον δ'
 30 ὅτι τὰ ἐκ τῶν ἱερείων κρέα θεόθυτα καλεῖται.

ἵνα δὲ καὶ διαναπαύσω σε πρὸς μικρόν, ἐπεὶ τὸ διδα-
 σκαλικὸν εἶδος ἀνχμηρόν ἐστι καὶ προσκορές, οὐδὲν ἂν κω-
 λυοὶ προσθεῖναι καὶ μύθου γλυκύτητα εἰς ψυχαγωγίαν, ὅτι
 καὶ μῆλα θύουσι περὶ Βοιωτίαν Ἡρακλεῖ (λέγω δὲ οὐ τὰ
 πρόβατα τῇ ποιητικῇ φωνῇ, ἀλλὰ τὰ ἀκρόδρου) ἐκ τοιαύσδε
 τῆς αἰτίας. ἐνείστικει μὲν γὰρ ἡ πανήγυρις τοῦ θεοῦ, καὶ
 κατήπειγε τοῦ θύειν ὁ καιρός, τὸ δὲ ἱερεῖον ἄρα κριὸς ἦν.
 καὶ οἱ μὲν ἄγοντες ἄκοντες ἐβράδυνον (ὁ γὰρ Ἀσωπὸς πο-
 31 ταμὸς οὐκ ἦν διαβατός, μέγας ἄφρων ῥυεῖς), οἱ δ' ἄμφι τὸ
 ἱερόν παιδες ὁμοῦ παίζοντες ἀπεπλήρουν τῆς ἱερουργίας τὸν
 νόμον· λαβόντες γὰρ μῆλον ὠραῖον ἀρφη μὲν ὑπέθεσαν
 αὐτῷ τέτταρα, δῆθεν τοὺς πόδας, δύο δ' ἐπέθεσαν (τὰ δ'
 ἦν τὰ κέρατα), καὶ κατὰ τοὺς ποιητὰς ἀποθύειν ἔφασαν
 τὸ μῆλον ὡς πρόβατον. ἡσθῆναι τε λέγεται τῇ θυσίᾳ τὸν
 Ἡρακλέα, καὶ μέχρι τοῦδε παραμένειν τῆς ἱερουργίας τὸν
 νόμον. καὶ καλεῖται παρὰ τοῖς Θηβαίοις ἢ τοῖς Βοιωτοῖς
 Μήλων ὁ Ἡρακλῆς, τοῦνομα ἐκ τοῦ τρόπου τῆς θυσίας
 λαβῶν.

τὰ πρὸ τῶν ἱερῶν περιοργαντήρια, καθαρμοί, καθάρ- 32
σεις, καθάρσια, καθαρτήρια, καθάρται. καὶ οἱ τούτοις χρη-
σάμενοι καθαροί, οἱ δ' ἐναντίοι ἀκάθαρτοι. ὥσπερ καὶ τὰ
ἐναντία τῶν ἀκαθάρτων, ὁσίως ὠσιωμένως ἀγνῶς ἡγνευμέ-
νως ἀγίως προσιόντες, ἀνόσιοι, ἀνίεροι, ἀνάγνως ἀνοσίως
ἀκαθάρτως πάντα δρῶντες, μιαιοί, παμμίαροι, ἐναγείς,
ἄγει προσεχόμενοι, μιάσματι ἐνεχόμενοι. καὶ τὰ πράγματα, 33
τὸ μὲν ἅγιον, καθαρὸν, ὅσιον, ἀγνόν, εὐαγές, ἄχραντον,
τὸ δ' ἐναντίον ἐναγές, ἐξάγιστον, δυσαγές, μιαιόν, παμ-
μίαιρον, μίασμα, μύσος. ἄλλης δὲ χρείας καθήρασθαι, μί-
ασμα ἐκνίψασθαι, ἄγος ἀποπέμψασθαι, μύσος λύσασθαι,
ἀπολύσασθαι, ἀποτρίψασθαι, ἀποδιοπομπήσασθαι.

τὰ δὲ πρὸς θυσίαν σχίζαι, σφαγίδες, κοπίδες, πελέ-
κεις, ὀβελοί, λίκνα, κανᾶ, χέριβες· τὸ γὰρ πεμπώβολα καὶ
οὐλοχύται καὶ τὰ τοιαῦτα ποιητικά.

καιροὶ δ' ἱεροὶ πανηγύρεις, ἑορταί, ἱερομηνίαι, θεο- 34
φάνια, θεοξένια, μεθέορτοι ἡμέραι κατὰ Ἀντιφῶντα. καὶ
ἄνθρωποι ἑορτασταί, πανηγυρισταί, φιλέορτοι, συνεορτα-
σταί, συμπανηγυρισταί. εἰποὶς δ' ἂν πανηγύρεις δημοτελεῖς
καὶ πάνδημοι καὶ δημόσιαι, καὶ δημοθoinαὶ καὶ πανθoi-
νίαι καὶ πανδαισίαι. τὸ δ' ἐν ταῖς εὐχαίαις ἢ κραινομίαις
τὴν πρώτην τῶν μερίδων λαμβάνειν πρωτοθoinία ὀνομάζε-
ται. τὰ δὲ ῥήματα ἐστιᾶσθαι, εὐωχεῖσθαι, πανηγυρίζειν,
ἑορτάζειν, συνεστιᾶσθαι, συνευωχεῖσθαι, συμπανηγυρίζειν,
συνεορτάζειν, συσπένδειν καὶ ὁμοσπονδεῖν καὶ ὁμοσπόνδους
γίνεσθαι, κρατήρων συμμετέχειν.

εἴη δ' ἂν τῆς αὐτῆς ιδέας καὶ τάδε, μυστήρια, τελε- 35
ταί, ὄργια, μύσται, μυσταγωγοί, τελεσταί, ὄργιασταί. καὶ
μνεῖν, μυσταγωγεῖν, μνεῖσθαι, ὀργιάζειν, τελεῖσθαι, τελεῖν.
φιλοτιμότερον δὲ τῇ χρήσει τὸ τελεσιουργεῖν καὶ ἢ τελεσι-
ουργία. ἱεροφάνται, δαδοῦχοι, κήρυκες, σπονδοφόροι, ἱέρειαι,
παναγείς, πυρφόροι, ὑμνωδοί, ὑμνητρίδες· λακχαγωγὸς γὰρ
καὶ κουροτρόφος καὶ δαιριότης, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἴδια τῶν
Ἀττικῶν. ὁ δὲ μυηθεὶς μεμυημένος, τετελεσμένος, ὠργια- 36
σμένος, ὥσπερ ὁ ἐναντίος ἀμύητος, ἀτέλεστος, ἀνοργιάστος.

33 1. an προεχόμενοι?

ὀνομάζονται δὲ καὶ μυστηριώτιδες σπονδαὶ καὶ μυστικαὶ ἡμέραι, ὥσπερ ἱεραὶ, ἄφετοι, ἄνετοι, καθιερωμένοι, κατωνομασμένοι θεοῖς, καθωσιωμένοι, καταπεφημισμένοι. τὰ δὲ μυστήρια καὶ τὰ ὄργια τελετὰ καὶ τέλη μυστικὰ καὶ τελεσιουργία.

37 ἑορταὶ δὲ ἔντιμοι Μουσῶν Μουσαῖα, Ἑρμοῦ Ἑρμαῖα, Διὸς Διάσια καὶ Πάνδια, Ἀθηνᾶς Παναθήναια, Ἥρας Ἥραια, Δήμητρος Δημήτρια καὶ Θεσμοφόρια καὶ Ἐλευσί-
νια, Κόρης παρὰ Σικελιώταις Θεογάμια καὶ ἀνθεσφόρια, Ἀρτέμιδος Ἀρτεμίσια καὶ Ἐφέσια, Κρόνου Κρόνια, Ἀσκλη-
πιοῦ Ἀσκληπιεῖα, Ἀπόλλωνος Δήλια, Ἑκάτης Ἐκατήσια, Τροφωνίου Τροφώνια, Διοσκούρων Ἀθήνησιν Ἀνάχεια. συν-
τάττοντο δ' ἂν τούτοις καὶ αἱ τῆς περιόδου καὶ τῶν ἀγώ-
νων κλήσεις, Ὀλύμπια καὶ τὰ λοιπά.

38 αἱ δὲ εἰς θεοὺς ᾧδαὶ κοινῶς μὲν παιᾶνες, ὕμνοι, ἰδίως δὲ Ἀρτέμιδος ὕμνος οὐπιγγος, Ἀπόλλωνος ὁ παιάν, ἀμφοτέρων προσόδια, Διονύσου διθύραμβος, Δήμητρος ἱου-
λος· λίνος γὰρ καὶ λιτιέρσης σκαπανέων ᾧδαὶ καὶ γεωργῶν.

προσαπτέον δὲ τούτοις καὶ θεοὺς ὀρκίους. ὄρκον ὀμνύ-
ειν, ὀμνύναι (τὸ δὲ ὁμόσαι ἐλέγετο καὶ πίστιν ἐπιθεῖναι),

39 ὀρκωμοτεῖν, ὀρκωμοσία, ὀρκωμότας. ὀρκῶσαι, ὀρκωτούς, ὀρ-
κιητόμους, εἰ μὴ σκληρόν. εὐορκεῖν, ἐμπεδοῦν ὄρκους. εὐορ-
κον, εὐόρκωτον, εὐώμοτον. εἰορκία καὶ ἐπιορκία, ἐπίορκον,
δυσώμοτον. ὀρκοῦν, ἐξορκοῦν, ἐνόρκως τι εἰπεῖν, ἐνωμότως
τι εἰπεῖν. ἐνορκον, ἐνώμοτον. ἄνορκον, ἀνώμοτον. ἐπιορκῆ-
σαι θεοὺς, εὐορκῆσαι φρικώδεις ὄρκους καὶ θεὸν δύσμηνιν
καὶ βαρύνμηνιν καὶ δυσόργητον.

40 Καὶ περὶ μὲν θεῶν ἀρκεῖ τοσαῦτα· βασιλέα δὲ ἐπ-
αινῶν λέγε πατὴρ, ἥπιος, πρᾶος, ἥμερος, προνοητικός, ἐπι-
εικής, φιλόανθρωπος, μεγαλόφρων, ἐλευθέριος, χρημάτων
χρεῖττων, ἔξω παθῶν, ἑαυτοῦ κρατῶν, ἄρχων ἡδονῶν, λο-
γισμῷ χρώμενος, ὀξύς, ἀγχίνους, περισκεμμένος, εὖβουλος,
δίκαιος, σώφρων, θεῶν ἐπιμελής, ἀνθρώπων κηδεμών, στά-
σιμος, βέβαιος, ἀνεξαπάτητος, μεγαλογνώμων, ισχυρογνώ-
μων, ἐνεργός, τελεσιουργός, φροντιστής τῶν ἀρχομένων, σω-

τήρ, πρόχειρος εἰς εὐεργεσίαν, βραδὺς εἰς τιμωρίαν, ἀσφα- ⁴¹
 λής, ἀπλανής, ἀκλινής, ἀκριβέστερος περὶ τὸ δίκαιον ζυ-
 γοῦ, εὐπρόσιτος, εὐπρόσოდος, εὐπροσήγορος, εὐέντευκτος,
 μειλίχιος, προσηνής, ἐπιμελής τῶν ἱπηκῶν, φιλοστρατιώτης,
 πολεμικὸς μὲν οὐ φιλοπόλεμος δέ, εἰρηνικός, εἰρηνοποιός,
 εἰρηνοφύλαξ, παιδευτικός, ἀρχικός, νομοθετικός, εὖ ποιεῖν
 πεφυκώς, θεοειδής. πολλὰ δέ ἐστιν ἃ λόγῳ τις ἂν εἴποι
 καὶ οὐκ ὀνόματι. ψέγων δ' ἂν ἐρεῖς τυραννικός, ὠμός, ⁴²
 θηριώδης, βίαιος, πλεονέκτης, φιλοχρήματος καὶ τὸ τοῦ
 Πλάτωνος ἐρασιχρήματος, ἄρπαξ καὶ τὸ τοῦ Ὀμήρου δη-
 μοβόρος, ὑπερόπτης, ὑπερήφανος, δυσπρόσιτος, δυσπρόσο-
 δος, δυσπροσήγορος, δυσέντευκτος, δυσόργητος, δύσθυμος,
 ἐμπληκτος, ταραχώδης, ἡδονῶν ἡττων, ἀκρατής, ἀκράτωρ,
 ἀλόγιστος, μισάνθρωπος, ἄδικος, ἄβουλος, ἄνισος, ἀνόσιος,
 νοῦ κενός, εὐκόλος, εὐμετάβολος, εὐεξαπάτητος, ῥάδιος, ἀν-
 ἡμερος, ἐπιθυμίαις ἐνδιδούς, ἀκόλαστος, ὕβριστής, πολεμο-
 ποιός, βαρὺς, ἐπαχθής, ἀκάθεκτος, ἀφόρητος.

Λέγε δὲ περὶ τοῦ μὴ βραδύνοντος ἔτοιμος, πρόχει- ⁴³
 ρος, πρόθυμος, ἄοκνος, ταχύς, ὀξύς, ἔντονος, ἐνεργός, ἀπρο-
 φάσιτος, τῷ καιρῷ χρώμενος, ἐγρήγορος, σπουδαῖος, οὐδὲν
 ὑπερτιθέμενος, οὐδὲν ὑπερβαλλόμενος. περὶ δὲ τοῦ ἐναντίου
 βραδύς, μελλήτης, σχολαῖος, νωθρός, νωθής, ἀμελής, ἀμ-
 βλὺς, ἀργός, διάγων, διαμέλλων, ὑπερβαλλόμενος, ὑπερτιθέ-
 μενος, στρεφόμενος, τὸν καιρὸν παριείς. καὶ τὰ πράγματα
 τοῦ μὲν ἐτοιμότης, ὀξύτης, ἐγρήγορσις, προθυμία, σπουδή,
 τάχος, τοῦ δὲ σχολή, σχολαιότης, μέλλησις, μελλησμός, βρα-
 δυτής, ἀναβολή, νώθεια, ἀργία, τριβή. τὸ γὰρ τοι τρινη-
 μερεῖν εἴρηται μὲν, οὐ μὴν ἔμοιγε ἀρέσκει.

Λέγοις ἂν περὶ βεβαίου βαφῆς δεινσοποιός, ἀνέκπλυ- ⁴⁴
 τος, μόνιμος, ἔμμονος, ἐγκρατής, ἀνεξίτηλος, ἀνεξάλειπτος,
 ἀνέκρυπτος, ἀνέκνιπτος, ἀνθούσα, εὐανθής, ἀνθηρά. περὶ
 δὲ τῆς ἐναντίας ἀβέβαιος, ἐκπλυτος, ἐξίτηλος, εὐρωπτος, εὐ-
 ἐκρυπτος, εὐέκπλυτος, εὐέκνιπτος, ἀκρατής, ἀνανθής. ἔστι δ'
 εἰπεῖν καὶ ἀνεῖναι τὴν βαφήν. τὸ δὲ ἔργον ἐκπλῦναι, ἐκ-
 νίψαι, ἐκρύψαι, ἀπορρῦσαι.

42 1. αὐ? 43 3. ἐγρηγορώς?

- 45 πάλιν δέ σε διαναπαύων, ὅπως μὴ κάμῃς πρὸς ἐν εἶδος ἀποβλέπων, ἐρῶ περὶ πορφύρας, ὅπως τὴν ἀρχὴν εὐρέσθῃ. Τύριοι λέγουσιν ὡς Ἡρακλῆς ἠράσθη νύμφης ἐπιχωρίας· Τύρος δ' ἦν τῇ νύμφῃ τοῦνομα. εἶπετο δ' ἄρα τῷ Ἡρακλεῖ καὶ κύων κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον· οἶσθα γὰρ ὅτι τοῖς
- 46 ἥρωσι συνεισῆεσαν μέχρι τῶν ἐκκλησιῶν οἱ κύνες. ὁ τοίνυν Ἡράκλειος κύων κατὰ πέτρας ἔρπουσαν πορφύραν θεασάμενος, προυχούσης αὐτῇ τῆς σαρκός, ἐνδακὼν ὁ μὲν τὴν σάρκα ποιεῖται τροφήν, ὁ δὲ λύθρος ἄρα τὰ χεῖλη τοῦ κυνὸς αἱμάξας ἐφοίνιξεν. ὡς δὲ ἦκέν ὁ ἥρως παρὰ τὴν κόρην, ἦσθη θεασαμένη τὰ χεῖλη τοῦ κυνὸς ἀνθοῦντα ἀήθει βαφῇ, καὶ οὐκ ἔφη προσήσεσθαι τοῦ λοιποῦ τὸν Ἡρακλέα, εἰ μὴ αὐτῇ κομίσειεν
- 47 ἐσθῆτα τῶν τοῦ κυνὸς χειλῶν εὐειδεστέραν. ὁ μὲν τοίνυν Ἡρακλῆς ἐξευρέ τε τὸ ζῶον καὶ τὸν λύθρον ἀνεμάξατο καὶ τὸ δῶρον ἐκόμισε τῇ κόρῃ, πρῶτος γενόμενος εὐρετῆς τῷ Τυρίῳ λόγῳ τῆς Φοινίσσης βαφῆς· τὰ δὲ νῦν οἱ Φοίνικες ὥδε θηρῶσι τὸ ζῶον, καὶ τὸ ἔριον χρωρνύντες δολοῦσιν ὡς πρὸς τὴν ὄψιν ἀνθεῖν. σχοινίον πλεξάμενοι παμμήκες, ἰσχυρόν τε καὶ καρτερόν ὡς ἐνθαλαττεύειν δύνασθαι, τούτῳ συνεχεῖς ὥσπερ κώδωνας ἐξαρτῶσιν ἐκ μετρίων διαστημάτων, κυψέ-
- 48 λας ἐκ σπάρτου τινὸς ἢ σχοίνου διαπλεξάμενοι. δασεῖται δ' εἰς τὰ κατὰ τὴν εἴσοδον· τὰ γὰρ τῶν σπάρτων ἢ τῶν σχοίνων τέλη περὶ τοῖς στόμασι τῶν κυνελῶν ἐξεπίτηδες ἀνέχειν ἐῷσιν, ὡς τῷ μὲν παριόντι ῥαδίως εἶκειν καὶ διίστασθαι, ἀναχώρησιν δὲ εἰς τοῦμπαλιν μηδὲ ἀναστροφὴν τῷ παρελθόντι ἐνδιδόναι. ταύτας τὰς κυψέλας δελεάσαντες οἱ πορφυρεῖς ἐν τοῖς πετρώδεσι καθιᾶσι, τὸ καλῶδιον φελλοῦ τινὸς ἐξάψαντες ὡς ἀνέχειν τὸ θήραμα. διαλιπόντες δὲ νύκτα μίαν καὶ δὴ ἐφημερεύσαντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς κυ-
- 49 ψέλας ἐμπλεως τῶν ζώων ἀνέλκουσιν. ἔπειτα κοψάμενοι τὸ ὄστρακον ἐν ταύτῳ καὶ τὴν σάρκα καὶ ταριχεύσαντες φυλάττουσιν ἐπὶ δευσοποιάν· ὅταν δὲ ἐκείνη χρῆσθαι ἐθέλωσιν, ὕδατι τὴν ἄσπην ἐκκαθήραντες, ἐνέπρουν ἐμπύρῳ λέ-

46 5. θεασάμενος A. 6. καὶ] ἰδοῦσα δὲ καὶ ἡ κόρη A. 47 1. χειλῶν ἰοειδεστέραν A. 2. συνελέξατο A. 5. δηλοῦσιν vulgo: cf. 7 169. 7. τοῦτο συνεχῶς ὥσπερ δὲ κ. A. 48 3. ἀνέδην A. 49 4. τὸν ὄψον ἀποκαθήραντες A.

βητι τὸ θαλάττιον θήραμα. τὸ δὲ αἷμα ἐπειδὴν πυρὶ ὁμολήσῃ, χεῖται τε καὶ ἐξανθεῖ, καὶ τὸ μὲν ξανθίζεται, τὸ δὲ κυανανγὲς γίνεται, τὸ δὲ ἄλλο εἰς ἄλλην χροιάν τρέπεται· καὶ ὃ τι ἂν καθῆς, πᾶν τὸ συγγενόμενον τῷ αἵματι εἰς τὴν ἐκείνου χροιάν μεταχρῶννυται. χαίρει δὲ ἡλίῳ ὁμιλοῦσα τῆς πορφύρας ἢ βαφῆς, καὶ ἡ ἀκτὺς αὐτὴν ἀναπυρσεύει, καὶ πλείω ποιεῖ καὶ φαιδρύτεραν τὴν αὐγὴν, ἐκφοινισσομένην ἐκ τοῦ ἄνω πυρός.

Ἐμποροὶ καὶ κάπηλοι καὶ μεταβολεῖς οἱ ὀρθοὶ τι ⁵⁰ πράττοντες· οἱ δὲ καθηήμενοι βάνανυσοι, καὶ ἡ ἐργασία αὐτῶν βανανσία. ἐργάται, χειροτέχνη, χειρουργοί, ἀποχειροβίωτοι, δημιουργοί· καὶ χειροτεχνία καὶ χειρουργία καὶ δημιουργία. ἐδραῖοι τεχνῖται· τὸ γὰρ χειρογᾶστορες Ἐκαταῖος λεγέτω, καὶ τὸ χειρῶνακτες Ἡροδότῳ δεδόσθω.

[Εἰς τὸν μέλλοντα καιρὸν] εὐφορία, φορά, εὐετηρία, ⁵¹ εὐθηνία, εὐκαρπία, πολυκαρπία, καὶν βιάζεται τις, πολυσιτία, εὐπορία γῆς. καὶ λόγῳ, ἀξιωτάτης οὐσης τοῦ σίτου τῆς ἀγορᾶς, τῶν πυρῶν σωρηδὸν κεχυμένων, ἐπεωνυσιμένων τῶν πυρῶν, τῆς τιμῆς τοῦ σίτου καταβεβηκνίας ἢ κατεληλυθυίας, ἀφθόνων ὄντων τῶν ἀναγκαίων, τῶν ἀγαθῶν χύδην κειμένων, εὐπραγίας οὐσης περὶ τὴν ἀγοράν, ῥαδίας οὐσης τῆς ⁵² περὶ τοὺς πυροὺς διαθέσεως, πολλῆς μὲν πράσεως οὐσης πολλῆς δ' ὥνης. καὶ ἐτέρως, δικαίας τῆς γῆς γενομένης περὶ τὴν φοράν, τῆς γῆς ἀμειψαμένης τὸν πόνον τῶν γεωργῶν. τὸ δ' ἐναντίον λιμός, ἀφορία, δυσετηρία, ἀκαρπία, ἔνδεια τροφῶν, ἐπίλειψις τῶν ἀναγκαίων, σίτου σπά-
νις, σπανοσιτία, ἀναβεβηκνίας τῆς τιμῆς τῶν πυρῶν, ἐπιτε-
τιμημένων τῶν πυρῶν, οὐκ ὄντων τῶν ἀναγκαίων, ἐπιλελοι-
πότων τῶν εἰς ἡμέραν ἐπιτηδείων, οὐκ οὐσῶν τροφῶν, κα- ⁵³
κοπραγίας οὐσης περὶ τὴν ἀγοράν, οὐκ εὐπραγούσης τῆς ἀγορᾶς, ἀφόρου τῆς γῆς γενομένης, ἀδίκου τῆς γῆς γενομένης, ἀντειπούσης τῆς γῆς τοῖς γεωργοῖς. καὶ ἐτέρως, ἀντέπραξεν ἢ γῇ τοῖς γεωργοῖς, οὐχ ὑπήκουσεν, οὐκ ἀπέδωκε τὰ ἐκφόρια. δύναται δὲ τις εἰπεῖν καὶ πνεῦμα τὰς ἀρούρας ἐπέφλεξεν, ἄνεμος τοὺς ἀστάχους ἐκέρωσεν, ὕδωρ τοὺς καρ-

52 1. εὐπραγίας alius.

ποὺς οὐκ ἔθρεψεν; ἢ ὄμβρος τοὺς καρποὺς ἐπέκλυσεν, ἢ αὐχμὸς ἐνέσκηψεν, ἢ ἄβροχος ἢ γῆ διέμεινεν, ἢ ἐδίψησαν οἱ καρποί, ἢ ἐρυσίβη τοὺς καρποὺς κατέλαβεν ἢ πάχνη ἢ διαφθορά.

- ⁵⁴ Ἐνιαυτός, ἔτος, δωδεκάμηνος χρόνος, ἡλίου περίοδος, περιελθόντος ἐξ ὥρῶν εἰς ὥρας τοῦ θεοῦ, τὸν κύκλον τοῦ ἄστρου περιδραμόντος. ἡμετέρες καὶ ἡμετέης χρόνος, καὶ δι-
 τῆς δὲ καὶ τριετής, καὶ μέχρι δεκαετοῦς, ἐπὶ μὲν χρόνου ὀξυνόντων, ἐπὶ δὲ παιδίου καὶ οἴνου καὶ φυτοῦ καὶ τῶν τοιούτων παροξυνόντων, ὡς ἐπὶ τοῦ διέτης μέχρι τοῦ δε-
⁵⁵ κέτης. ὁ δὲ ἐνδεκτής σκληρότερόν μοι φαίνεται, ἄμεινον δὲ διαλύσαντας εἰπεῖν ἐνοσκαίδεκα ἐτῶν καὶ δυοκαίδεκα, συνάπτοντας μετὰ τοῦ καί, καὶ τὸν σύνδεσμον ὀξύνοντας. εἴτα τρισκαίδεκαέτης παροξυντέον, καὶ πάλιν τετταρωνκαί-
 δεκα ἐτῶν, καὶ τετταρακαίδεκα ἔτη γεγωνῶς. εἴτα καὶ πεν-
 τεκαίδεκαέτης καὶ ἑκκαίδεκαέτης καὶ ἐπτακαίδεκαέτης, ἃ παρ-
 οξυντέον· καὶ πάλιν ὀκτωκαίδεκα γεγωνῶς ἔτη καὶ ἐννεα-
⁵⁶ καίδεκα, ὁμοίως τῷ δυοκαίδεκα. εἴτα εἰκοσαέτης, καὶ λοι-
 πὸν ἐνὸς καὶ εἴκοσι, καὶ ἐφεξῆς ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ἀρι-
 θμοῦ ὁμοίως ἄχρι τῶν τριάκοντα ἐτῶν. εἴτα τριακοντού-
 της, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ἀριθμοῦ μέχρι τῶν τεσ-
 σαράκοντα, καὶ τετταρακοντούτης, καὶ πεντηκοντούτης, καὶ
 τὰλλα ὁμοίως. καὶ τριακοντούτεις σπονδαί. ῥητέον δὲ καὶ
 ταῦτα, τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, τοῦ παρόντος ἔτους, τοῦδε τοῦ
 ἔτους, τούτῳ τῷ ἔτει, ἐπ' ἔτος, τῆτες· πέρυσι, τοῦ ἐξελθόν-
 τος ἔτους, τοῦ παρελθόντος, τοῦ προανυσθέντος, τοῦ ἐξή-
⁵⁷ κοντος, τοῦ πανσαμένου, τοῦ λήξαντος, ταῖς παρελθούσαις
 ὥραις· τοῦ μέλλοντος ἔτους, τοῦ εισιόντος, τοῦ ἥξοντος, τοῦ
 ἀφιζομένου, τοῦ προσιόντος, νέωτα, ἐς νέωτα· προπέρυσι,
 τρίτον ἔτος τουτὶ καὶ τέταρτον, καὶ ὁμοίως κατ' ἀριθμὸν
 τὸν παρελθόντα χρόνον λογίζου. καὶ καρπὸς μὲν ἐπέτειος,
 βρέφος δὲ ἐνιαύσιον. ἐορτὴ δὲ ἐτήσιος ἢ κατ' ἔτος ἀγομένη,
 διετήσιος δὲ ἢ διὰ παντός τοῦ ἔτους, ἣν Ὅμηρος ἂν εἴποι
 ἐπετήσιον. ἐπὶ διετὲς δὲ ἡβάσκων ὁ ἐξ ἐφήβων δύο ἔτη.
⁵⁸ ὅταν δὲ εἴπῃ ὁ Ἡσίοδος «ἢ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβῶν», τετταρα-

54 5. παροξύνεται vulgo, et
 δεκῆτιν alius.

6. ὀξύνεται.

58 1. τεσσαρεσκαί-

καίδεκα ἔτη λέγει, προσαριθμουμένων τῶν δέκα. λέγεται δὲ καὶ αὐτοετῇ τὰ ἐνιαύσια. καὶ διενιαντίσαι τὸ δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ τι πράξαι, ἀπενιαντίσαι δὲ τὸ φυγεῖν εἰς ἔτος ἢ παύσασθαι τινος ἐπ' ἐνιαυτόν. χρόνος δὲ πολυετής ἢ ἀνθρώπος ἢ οἶνος, καὶ ὁμοίως ὀλιγοετής.

ἐκ δὲ μηνῶν σιτηρέσιον ἔμμηνον καὶ μηνιαῖον καὶ 59 τριακονθήμερον καὶ ἐξάμηνον.

τὰ δὲ μέρη τοῦ ἔτους ἰσταμένου μεσοῦντος ἢ λίγοντος. καὶ πάλιν πρώτου ἔτους, καὶ νέου ἔτους, καὶ ἀκμάζοντος τοῦ ἔτους καὶ μεσοῦντος καὶ πανομένου καὶ λήγοντος. καὶ αἱ ὥραι, χειμῶν καὶ χειμερινῇ ὥρᾳ καὶ χει- 60 μέριος ὥρᾳ, καὶ ἔαρ καὶ ἐαρινῇ ὥρᾳ, καὶ θέρος καὶ θερινῇ ὥρᾳ, καὶ ὥρᾳ ἔτους, καὶ μετόπωρον καὶ μετοπωρινῇ ὥρᾳ, καὶ φθινόπωρον καὶ φθινοπωρινῇ ὥρᾳ. καὶ ἰδίως τὸν καιρὸν τοῦτον ὀπώραν ὀνομάζουσιν. «ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἴσι.» φιλοτιμότερον δὲ θέρους ἀκμή, καὶ ἥρος ὑπολάμποντος, καὶ ἥρος ὑπανθιόντος, καὶ ὡς Θουκυδίδης περὶ σίτου ἐκβολήν, 61 καὶ σίτου χλωροῦ ὄντος, καὶ περὶ σίτου ἀκμῆν. καὶ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῖς καρποῖς καιρῶν, οἷον τρυγητοῦ καιρῷ καὶ ἀμητοῦ καιρῷ καὶ σπόρου καιρῷ, καὶ περὶ καρπῶν συλλογῆν, καὶ ἀμπέλου ὀργώσης, καὶ ἐλαίας περκνῆς, καὶ τῆς γῆς ἀνθούσης. καὶ ἄλλως τὸ ἔαρ περὶ ζεφύρων πνοάς, καὶ τὸ θέρος περὶ τὰ ἐτήσια πνεύματα. καὶ ἀπὸ ἄστρον, περὶ 62 Ἀρκτοῦρον ἰστάμενον, καὶ ὑπὸ τὸν Σείριον ἀστέρα, καὶ περὶ Πλειάδων ἐπιτολάς, καὶ περὶ Πλειάδων δυσμάς. καὶ τὸ θέρους που διαγαγεῖν θερίσαι καὶ ἐνθερίσαι, καὶ τὸ ἥρος ἐαρίσαι καὶ ἐνεαρίσαι, καὶ τὸ χειμῶνος χειμάσαι καὶ ἐγχειμάσαι, καὶ χωρία χειμάδια. οὐκέτι μέντοι καὶ μετοπωρίσαι ἐστὶν ἐν χρήσει, ἐκ δὲ τοῦ ὁμοίου χρῆσθαι ἂν τις αὐτῷ δύναιτο.

μέρη δὲ μηνὸς ἰσταμένου καὶ μεσοῦντος καὶ λήγον- 63 τος, ὡς καὶ τὰς τρεῖς δεκάδας οὕτω πως διαιρεῖν. καὶ ἡ μὲν πρώτη ἡμέρα νουμηνία, ἀπὸ δὲ τῆς δευτέρας ἄχρι τῆς πρώτης δεκάδος τὸ ἰσταμένον προσθετέον· μετὰ δὲ τὴν δεκάτην Ἡσίοδος μὲν «πέμπτη δ' ἡ μέση» φησί, τὴν πεντεκαιδεκάτην λέγων, ἡμῖν δὲ ῥητέον πρώτη ἐπὶ δέκα καὶ δευτέρα ἐπὶ δέκα καὶ μέχρι τῆς εἰκάδος, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου πρώτη ἐπὶ εἰκάδι (ἢ δ' αὐτὴ καὶ δεκάτη φθίνοντος) καὶ

δευτέρα ἐπὶ εἰκάδι (ἢ δ' αὐτὴ καὶ ἐνάτῃ φθίνοντος), καὶ ὁμοίως ἄχρι τῆς τριακάδος, ἣν οἱ Ἀττικοὶ καλοῦσιν ἔνῃν καὶ νέαν, Ὁμήρου προειπόντος «τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς τοῦ δ' ἵσταμένου.» διελόντι δὲ εἰς τρία τὸν μῆνα τὸ τρίτον ἂν αὐτοῦ καλοῖτο δεχήμερον.

64 καὶ τὸ μὲν ἐφ' ἐκάστη ἡμέρᾳ γινόμενον ἡμερήσιον, τὸ δὲ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας πραττόμενον πανήμερον ἢ πανήμεριον, ὡς καὶ τὸ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς πάννυχον ἢ παννύχιον. τὸ δὲ διὰ μιᾶς ἡμέρας πραχθῆν αὐθημερόν, καὶ τὸ τὴν αὐτὴν ὁδὸν διὰ μιᾶς ἡμέρας ἐπανελθεῖν αὐθημερίσαι. καὶ τὸ δι' ὅλης ἡμέρας τι πράξαι ἡμερεῦσαι καὶ διημερεῦσαι, οἷον ἐπὶ τῶν βαναύσων ὁ Πλάτων εἶρηκε «πρὸς πῦρ
65 ἡμερεῦντας.» λέγοιτο δ' ἂν καὶ παρημερεῦσαι τινι ἔργῳ ἢ ἀνθρώπῳ. καὶ ὁ δι' ὅλης ἡμέρας θῆων ἡμεροδρόμος. τὸ δ' εἰς τὴν ἐπιούσαν μὴ μένον ἐφήμερον, τὸ δὲ παρὰ μίαν ἑτερήμερον. φαίης δ' ἂν τῇ ἀπιούσῃ ἡμέρᾳ, καὶ τῇ παρελθούσῃ, καὶ τῇ ἐξηκοίσῃ, καὶ τῇ προτεραίᾳ, καὶ τῇ προτέρᾳ, καὶ τῇ χθέρᾳ· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐν αὐτῇ πραχθέντος χθιζόν, ἔω-
66 λον. ἐπὶ δὲ τῆς παρούσης ἡμέρας τήμερον καὶ σήμερον, καὶ ἡ ἐνεστῶσα καὶ ἡ ἐνεστηκυῖα. ἡ δ' ἐπιούσα ἡμέρα καλεῖται αὔριον καὶ ὑστεραία καὶ ὑστέρα καὶ προσιούσα. τὴν δὲ μετ' αὐτὴν εἰκάσαις ἂν ὡς ἔνῃφι Ἡσίοδος καλεῖ, εἰ μὴ τὴν τριακάδα οὕτω λέγει. ἰδίως δὲ παρ' Ἀθηναίοις καλοῦνται τριακάδες ἐπὶ τῶν τετελευτηκότων. φιλοτιμότερον δὲ προστιθέναι τὴν εἰς πρόθεσιν ταῖς ἐπιούσαις ἡμέραις, οἷον εἰς αὔριον, καὶ εἰς τὴν ἐπιούσαν, καὶ εἰς ἡμέραν τρίτην,
67 καὶ εἰς ἡμέραν τετάρτην. λέγεται δὲ καὶ εἰς ἡμέραν ῥήτην, εἰς ἣν ἂν ὀρισώμεθα, εἰς ἡμέραν ὠρισμένην, εἰς ἡμέραν διωμολογημένην. καὶ ἡμέρα κυρία ἢ ἐπὶ τινι τεταγμένη· καὶ χωρὶς τοῦ ἡμέρας εἰπωσιν οἱ ῥήτορες «παρούσης δὲ τῆς κυρίας» καὶ «ἐνεστῶσης τῆς κυρίας», προσυπακούεται τὸ ἡμέρας. ἐπὶ δὲ τῶν παρελθουσῶν ἡμερῶν ἡμέρα τρίτη, καὶ τρίτην ταύτην ἡμέραν, καὶ τὰς ἄλλας ὁμοίως.

68 μέρη δὲ ἡμέρας περίορθρον, ὄρθρος, ὑπολαμπούσης ἡμέρας, ὑποφαινούσης, ὑπὸ πρῶτῃν ἔω, ἡλίου ἀνίσχοντος, περὶ ἡλίου ἐπιτολάς, πρωί, καὶ πρωί τῆς ἡμέρας. μεσούσης ἡμέρας, περὶ μεσημβρίαν, ἡλίου ὑπὲρ κεφαλῆς ἵσταμένου,

κλίναντος εἰς τὰ μεσημβρινὰ τοῦ θεοῦ, δειλῆς, δειλῆς ὀψίας, καὶ μεσημβρινοῦ καιροῦ, καὶ δειλινοῦ καιροῦ. ἡλίου εἰς τὸ κάτω ῥέποντος, ὅψε τῆς ἡμέρας. τὸ γὰρ πρωιαίτατα καὶ ὀψιαίτατα οὐκ ἐπὶ ἡμέρας μέρους ἀλλ' ἐπὶ χρόνου λέγεται, οἷον ταχέως καὶ βραδέως, ὡς ἐπὶ τῶν τι πραττόντων πρὸ καιροῦ ἢ μετὰ καιρόν, πρωὶ τῆς ἡλικίας καὶ πρωιαίτερον καὶ πρωιαίτατα, καὶ ὅψε τῆς ἡλικίας, ὀψιαίτερον, ὀψιαίτατα. περὶ ἡλίου δυσμάς, ἐσπέρας, ὅτε ἤδη συνεσκόταζε. καὶ σκοτιαῖοι ἀφίκοντο.

τὰ δὲ τῆς νυκτὸς μέρη νυκτὸς ἀρχή, καὶ περὶ πρώ- 70
την νύκτα, καὶ νυκτὸς ἀρχομένης, καὶ περὶ πρώτας φυλα-
κὰς καὶ δευτέρας καὶ τρίτας, ἢ καθ' Ὅμηρον περὶ πρώτην
μοῖραν. ἢ περὶ πρώτον ὕπνον, εἰ μὴ εὐτελές. μεσούσης νυ-
κτός, μέσων νυκτῶν. ὑπὸ τὸ λυκανγές, ὅπερ Ὅμηρος ἀμφι-
λύκην νύκτα καλεῖ. περὶ ἀλεκτρυόνων φῶδας, ἀλεκτρυόνων 71
ἄδόντων, ὑπὸ τὸν φῶδον ὄρνιθα. καὶ τὸ μὲν νυκτός τι πρῶ-
ξα νυκτερεῦσαι (καὶ που καὶ νυκτεριναὶ φυλακαί), τὸ δὲ
δι' ὅλης νυκτὸς διανυκτερεῦσαι. καὶ τὸ μὲν ἐσπέρας προσα-
γρυπνῆσαι καὶ ἐφεσπερεῦσαι καὶ ἐφεσπερεῦσασθαι, τὸ δὲ
προαναστῆναι περὶ τὸν ὄρθρον ἐπορθρεῦσασθαι. ὥρα δὲ
καὶ ἡμῶριον, ὡς Μένανδρος, σημεῖον ὠνομάζετο παρὰ τοῖς
παλαιοῖς. καὶ ἀπὸ σκιᾶς δὲ ἐδηλοῦτο, οἷον δεκάπους ἢ σκιά 72
καὶ ἐνδεκάπους.

ἔστι δὲ τῶν καιρῶν καὶ τὰ ἐπιρρήματα τοῦ χρόνου,
τότε καὶ πότε καὶ ὁπότε, καὶ ὀπηνίκα καὶ πηνίκα καὶ ἡνίκα
καὶ τηνικαῦτα, καὶ ποτέ, καὶ πάλαι καὶ πρόπαλαι καὶ τρί-
παλαι. πρὸ ὀλίγου, πρὸ πολλοῦ. μετ' ὀλίγον, ὀλίγω ὕστε-
ρον, βραχεῖ ὕστερον. ἄρτι, ὃ ἐστι πρὸ μικροῦ, καὶ νῦν δῆ,
ὃ ἐστι ταυτόν. καὶ ὅλως πολλὰ τῆς αὐτῆς ιδέας ἐστίν.

Φέρε δὴ καὶ περὶ οἴκου φράσωμεν. οἶκος, οἰκία, οἰκη- 73
σις, οἰκητήριον, ἐνοικητήριον, καταγωγή, καταγώγιον, ὑπο-
δοχή, κατάλυσις, καταλυτήριον, ξενών, αὐλή, ἐνδιαίτημα, τάχα
δὲ καὶ καλύβη καὶ σκηνή. οἰκῆσαι, ἐνοικῆσαι, κατάγεσθαι, ἐγ-
κατάγεσθαι, ἐνδιαιτηθῆναι, καταλῦσαι, ἐναυλίσασθαι, καταυ-
λίσασθαι, σκηνῶσαι, κατασκηνῶσαι. τὰ μέντοι ἐνδιαιτήματα, 74
ὥσπερ καὶ τὰ ἐνηβητήρια, οὐκ ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων οἰκήσεων
ἀλλ' ἐπὶ τῶν τερπνῶν τάττεται. καλεῖται δὲ ὁ ὑποδεχόμε-

νος καὶ ὁ ὑποδεχθεὶς ξένος, ἰδίως δὲ ὁ ὑποδεχόμενος ξενοδόχος. ἄλλως δὲ ὁ δεσπότης τῆς οἰκίας στεγανόμος· παρὰ δὲ τοῖς Λωριεῦσι καὶ Αἰολεῦσιν ἐστιοπάμων ὀνομάζεται. ἐνιοὶ δ' αὐτὸν καὶ ναύκληρον ἐκάλεσαν, καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς καταγωγῆς μισθὸν ναῦλον, ὕπερ ἐνοίκιον οὐ παρὰ τοῖς πολλοῖς μόνον ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καλεῖται, παρὰ δὲ ἐνίοις καὶ στεγανόμιον. εἰποὺς δ' ἂν μισθώσασθαι καὶ μισθῶσαι οἶκον, ὅπερ Ἡρόδοτος ἐκδιδόναι καλεῖ· «ἐμισθοῦτο παρ' οὐκ ἐκδιδόντος τὴν αὐλήν.»

76 μέρη δ' οἰκίας αὐλείος θύρα, κηπαία θύρα, ἀμφίθυρος, ἣν Ὅμηρος ὀρσοθύρην καλεῖ, οἱ δὲ πολλοὶ πλαγίαν θύραν. εἶτα οὐδὸς καὶ τὰ περὶ τὰς θύρας μέρη, θαιρὸς μὲν ὁ στροφεὺς ὀνομαζόμενος, σταθμοὶ δὲ τὰ ἐκατέρωθεν ξύλα κατὰ πλευράν τῶν θυρῶν, ἃ καὶ παραστάδας φασίν. αὐτὰς δὲ τὰς θύρας σανίδας Ὅμηρος καλεῖ. τὸ δ' ὑπὲρ αὐτὰς ὑπερθύριον, τὸ δὲ προὔχον τοῦ ὑπερθυρίου γεῖσον καὶ 77 γείσωμα. τὰ δὲ εἰς ἀσφάλειαν κλειθρα, μοχλοὶ, κλειδεὲς καὶ κληῖδες, ἐπιβλήτες, βαλανάγραι, ὀχεῖς. τὸν δὲ ὀνομαζόμενον κόρακα κορώνην Ὅμηρος καλεῖ. εἰσιόντων δὲ πρόθυρα καὶ προσύλαια. καὶ τὸν μὲν πυλῶνα καὶ θυρῶνα καλοῦσι, τὸ δὲ τοῦ πυλωροῦντος οἶκημα πυλώριον. εἶτα πρόδομος καὶ προαὐλίον, καὶ αὐλή τὸ ἔνδον, ἣν αἰθουσαν Ὅμηρος καλεῖ. 78 εἰποὺς δ' ἂν τὸν περίστυλον τόπον καὶ περικίονα (καὶ γὰρ στῦλος καὶ κίων ὀνομάζεται), κατὰ δὲ τοὺς Ἀττικοὺς περίστων. στοὰν δὲ κάλει τὸ μέρος αὐτοῦ· στοὰ γὰρ τὸ ταμείον καλεῖται. ἢ μέντοι χρῆσις καὶ ἐπὶ τὰ ἐναντία τέτραπται. τῶν δὲ οἰκιῶν πρόδομος καὶ δῶμα καὶ δωμάτιον καὶ ξενών, ὃ παρὰ τοῖς νεωτέροις νοσοκομεῖον λέγεται, καὶ 79 κοιτών· εἰ γὰρ καὶ Μένανδρος αὐτὸ βαρβαρικὸν οἶεται, ἀλλ' Ἀριστοφάνης ὁ κωμωδοδιδάσκαλος τὰ τοιαῦτα πιστότερος αὐτοῦ, εἰπὼν ἐν Αἰολοσίκωνι

κοιτῶν ἀπάσαις εἰς, πύελος μὲν ἀρχέσει.
ἀνδρῶν, ἵνα συνίασιν οἱ ἄνδρες, εἶτα ἐξέδρα, ἵνα συγκάθηνται. συμπόσιον ἐκ τοῦ ἔργου ὠνομασμένον· τὸ δ' αὐτὸ καὶ συσσίτιον. οἶκος τρίκλινος πεντάκλινος ἢ δεκάκλινος, καὶ

78 3. ταμείον A, πλευρὸν ceteri.

79 5. εἶτα ἐξέδρα] καθέδρα A.

ἀπλῶς πρὸς τὸ τοῦ μεγέθους μέτρον ὁ τῶν κλινῶν ἀριθμός. θάλαμος, γυναικωνίτις, ἰστέων, ταλασιουργικὸς οἶκος, σιτο- 80 ποικός, ἵνα μὴ μυλῶνα ὡς οὐκ εὐφημον ὀνομάζωμεν. ὅπτανειον τὸ μαγειρεῖον, ἀποθῆκαι, ταμιεῖα, θησαυροί, φυλακτήρια. Ξενοφῶν δὲ καὶ στεγνὰ καὶ στέγην ὠνόμασεν, οὕτω πως εἰπὼν «ὅσα δ' οὐδ' ἐν δεκακλίῳ μεγαλοστέγη,» καὶ πάλιν «στεγνὰ ψυχρινὰ καὶ ἄλεινά.» καλοῖτο δ' ἂν τὸ μὲν ὑπὸ τοὺς πόδας ἔδαφος, τὸ δ' ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὀροφὴ καὶ στέγη. καὶ ὑπόστεγόν τι καὶ ἄστεγον καὶ κατάστεγον, καὶ ὑπερώριον καὶ ὑπερωρόριον καὶ ὁμωρόριον. τὸ δὲ μεταξὺ 81 τοῦ ὀρόφου καὶ τοῦ στέγους παρωροφίς. τὸ δ' ὑπεράνω τοῦ ὀρόφου στέγος, ὃ ποιητικῶς τέγος λέγεται. τὰ δ' ὑπὲρ αὐτὸ προύχοντα, ὡς τὸν ὄμβρον ἀπερύκειν, προτεγίσματα. εἴτα ὑπερῶα οἰκήματα, τὰ δ' αὐτὰ καὶ διήρη. αἱ δὲ προβολαὶ τῶν ὑπερώων οἰκημάτων, αἱ ὑπὲρ τοὺς κάτω τοίχους προύχουσαι, γεισηποδίσματα, καὶ τὰ φέροντα αὐτὰς ξύλα γεισηποδες. ἀμείβοντες δ' εἰσὶ ξύλα ἐκατέρωθεν τῶν τοίχων ἀλλήλοις ἀντεριδόμενα πρὸς τὸ τοὺς ἐκ μέσου ὑψηλοὺς ὀρόφους ἀνέχειν δύνασθαι.

Πλοῖον, ναῦς, ὀλκάς, σκάφος, μυριοφόρος ναῦς· τὸ 82 δὲ μυριαγωγὸς εὐτελής. ἐκατόντορος, πεντηκόντορος, τριακόντορος, εἰκόσορος. ἐνήρης, ἐπτήρης, τριήρης, διήρης, μονήρης. μακρὰ πλοῖα, στρογγύλα. ἀκάτια, ἐφόλκια, ἐφολκίδες, λέμβοι, κάρφοι, γαῦλοι, κέλητες, κελήτια, ἐπακτρίδες, ἐπακτροκέλητες, βάρεις, πορθμεῖον, πορθμίς, ἀλιάς, δίκροτον, ἀμφηρικόν, ἀμφήρης, διήρης, δίκωπον, ἡμιολίς, ἡμιολία, σκάφη, πλοῖον μονόξυλον. καὶ Πτολεμαίου ναῦς πεντεκαίδεκῆρης, 83 καὶ Ἀντιγόνου τριάρμενος. λέγοιτο δ' ἂν ταχεῖα ναῦς καὶ ταχυνναυτοῦσα, καὶ δρομάδες ὀλκάδες, ὡς Ἀριστοφάνης. λέγεται δὲ καὶ βαρεῖα ναῦς, σιταγωγός, σιτηγός, ὀπλιταγωγός, στρατιῶτις, στρατηγίς, ἱππαγωγός, φορτίς, φορτηγός, φορτηγικὸν πλοῖον καὶ ὡς Θουκυδίδης φορτικόν, ληστρίς· Ὅμηρος δὲ καὶ πολύξυγον ναῦν λέγει. ἔστι δὲ τινα πλοῖα Ἀνίκια λεγόμενα κριοὶ καὶ τράγοι, ὡς εἰκάζειν ὅτι τοιοῦτόν

80 3. τὸ] τὸ καλούμενον ταμιεῖον A. 5. ὑπεῖπὼν A. 81 5. οἰκοδομήματα A. 7. γεισηποδες] γείσα A. 82 6. βαρεῖς ante Iungermannum.

τι πλοῖον καὶ ὁ ταῦρος ἦν ὁ τὴν Εὐρώπην ἀπαγαγών. πρό-
πλους ναῦς καὶ πρόπλοι νῆες. λέγοις δ' ἂν τὰς ναῦς καὶ
πορεῖα θαλάττια καὶ ὀχήματα πελάγια.

84 καὶ οἱ μὲν ἐργαζόμενοι τὴν ναῦν ναυπηγοὶ καὶ τέ-
κτονες, φιλοτιμότερον δὲ νεουργοὶ καὶ νεωποιοὶ καὶ τριηρο-
σποιοὶ καὶ τὰ ὅμοια. ζωγράφοι, στυπαιοπῶλαι, χαλκεῖς, σιδη-
ρεῖς, σχοινοσυμβολεῖς καὶ τὰ ὅμοια. τὰ δ' εἰς τὴν κατασκευὴν
χρήσιμα σανίδες, σίδηρος, ἥλοι, πιττάνια καὶ πίσσα, στυ-
πεῖον, κάλοι, κηρός, γόμφοι, κῶπαι καὶ τὰ σύστοιχα. ἐρεῖς
δὲ γομφοὺν καὶ πηγνύνειν καὶ ἀρμόζειν, πακτοῦν καὶ πά-
κτωσις καὶ τὰ ὅμοια.

85 μέρη δὲ νεῶς δρύοχον, τρόπιν, τροπίδια, στεῖρα, τρο-
ποί. τὸ δὲ τῇ στεῖρᾳ προσηλούμενον φάλκῃς, ἐφ' οὗ ἡ δευ-
τέρα τρόπιν. καλεῖται δὲ οὗτος καὶ λέσβιον καὶ καλῆνῃ
καὶ κλειτοπόδιον. τὸ δὲ καταλῆγον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πρῶραν
προεμβολίς, τὸ δὲ ὑπ' αὐτὴν ἔμβολον. μέσον δὲ τῆς προεμ-
βολίδος καὶ τοῦ ἐμβόλου ἡ στεῖρα καλουμένη. ὑπὲρ δὲ τὸ
86 ἔμβολον δελφίς ἵσταται, ὅταν ἡ ναῦς δελφινηφόρος ᾖ. τὸ
δὲ μεταξὺ τοῦ στόλου καὶ τῆς προεμβολίδος ὁ στό-
λος δ' ἐστὶν ὑπὲρ τὴν στεῖραν, ὃς καὶ περικεφαλαία καλεῖ-
ται. τὸ δ' ὑπὲρ τὸ προῦχον ἀκροστόλιον ἢ πτυχίς ὀνομά-
ζεται, καὶ ὀφθαλμός, ὅπου καὶ τοῦνομα τῆς νεῶς ἐπιγρά-
φουσι. τῇ δὲ στεῖρᾳ προσηλοῦται ὁ καλούμενος φάλκῃς. ἐν-
δοτέρω δὲ ἐστὶν ἐκατέρωθεν ἡ ἐφολκίς, ἣν καὶ ῥινωτηρίαν
ὀνομάζουσι. τὸ δ' ὑπὸ τὴν τρόπιν τελευταῖον προσηλούμε-
87 νον, τοῦ μὴ τριβεσθαι τὴν τρόπιν, χέλυσμα καλεῖται. καὶ
τὸ μὲν ἑδαφὸς τῆς νεῶς κύτος καὶ γάστρα καὶ ἀμφιμήτριον
ὀνομάζεται. καλοῖτο δ' ἂν καὶ θάλαμος, οὗ οἱ θαλάμοι
ἐρέτρουσι· τὰ δὲ μέσα τῆς νεῶς ζυγά, οὗ οἱ ζύγιοι κάθην-
ται, τὸ δὲ περὶ τὸ κατάστρωμα θρανός, οὗ οἱ θρανῖται.
καὶ ὅθεν μὲν αἱ κῶπαι ἐκδέδενται, σκαλμός, ᾧ δὲ ἐκδέδεν-
ται, τροπωτήρ, καὶ τροπώσασθαι ναῦν. τὸ δ' ὑπὸ τὸν σκαλ-
88 μὸν ἐπισκαλμός. τὸ δ' ὑποκείμενον τοῖς ἐρέταις ὑπηρέσιον.
δι' ὧν δὲ διείρεται ἡ κώπη, τρήματα. τὸ δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ
σκαλμῷ δέρμα ἄσχωμα. ἡ δὲ παρὰ τοὺς θρανῖτας ὁδὸς

84 6. post κάλοι Α κάλως. τὰ αὐτὰ καὶ καλώδια. 86 7. ῥινωτηρίαν Α.

πάροδος, παράθρακος. οἱ δὲ περὶ τὴν στεῖραν ἐκατέρωθεν παρατεινόμενοι τροποὶ πρῶτος καὶ δεύτερος, ὁ καὶ θαλάμιος. ἐπτα δ' ἐνίοις ἀνίσταται ἡ τριήρης, ὧν ἕκαστος κατὰ τάξιν καλεῖται, πρῶτος βόλος καὶ δεύτερος καὶ ἐφεξῆς. ὀνομάσαις δ' ἂν τοῖχον δεξιὸν καὶ εὐώνυμον, καὶ σελίδα, καὶ πλευράν. τὸ δὲ ζυγὸν καλεῖται καὶ κληῖς καὶ σέλμα. τῆς δὲ πρῶρας τὰ ἐκατέρωθεν παρειὰ καλεῖται καὶ πτερά. ἔστι δὲ τι ἐδώλιον πρωρατικόν, ἐφ' οὗ κάθηνται. τὰ δὲ περὶ τὴν πρύμναν προύχοντα ξύλα περιτόναια καλεῖται. ἐκεῖ που καὶ σκηρὴ ὀνομάζεται τὸ πηγνύμενον στρατηγῶ ἢ τριηράρχῳ. τὸ δὲ ἄκρον τοῦ πηδαλίου οἶαξ· καὶ τὸ πᾶν δὲ οἶαξ τε καὶ πηδάλιον καλεῖται. τὸ δὲ μέσον αὐτοῦ φθειρ ἢ ῥίζα ἢ ὑπόζωμα, τὸ δὲ τελευταῖον πτερύγιον, τὸ δὲ λοιπὸν αὐχὴν. ἵνα δὲ κατακλίνεται ὁ κυβερνήτης, ἀγκλιμα καλεῖται. τὸ μέσον δὲ τῆς πρύμνης σανίδιον, οὗ τὸ ἐντὸς ἐνθήμειον, τὸ δ' ἐπηρτημένον αὐτῷ ἐπισείων. τὰ δὲ ἄκρα τῆς πρύμνης ἀφλαστά καλεῖται, ὧν ἐντὸς ξύλον ὀρθὸν πέπηγεν, ὃ καλοῦσι στυλίδα· οὗ τὸ ἐκ μέσου κρεμάμενον ῥάκος ταινία ὀνομάζεται. τῆς δὲ κώπης τὸ μὲν οὗ λαμβάνονται οἱ ναῦται, ἐγχειρίδιον, τὸ δὲ μέσον οὐράχος, τὸ δὲ τελευταῖον πτερὰ καὶ ταρσοὶ κωπῶν. καὶ τὸ μὲν ὑποδεχόμενον τὸν ἰστὸν ληνός, τὸ δὲ ἐναρμολύμενον αὐτῷ πτέρνα, τὸ δὲ τελευταῖον τὸ πρὸς τῇ κεραίᾳ ἡλακάτη καὶ θωράκιον καὶ καρχήσιον, τὸ δὲ ὑπὲρ τὴν κεραίαν ἄτρακτος, οὗ καὶ αὐτὸν τὸν ἐπισείοντα ἀπαρτῶσι. καὶ ὁ μὲν μέγας καὶ γνήσιος ἰστὸς ἀκάτειος, ὁ δὲ κατόπιν ἐπίδρομος, ὁ δὲ ἐλάττων δόλων. καλεῖται δὲ τι καὶ λοιπάδος, ἐνίοις δὲ ἀκάτειος δοκεῖ. τῆς δὲ κεραίας τὸ μέσον τὸ κατὰ τὸν ἰστὸν ἄμβολα καὶ σύμβολα, τὰ δὲ ἐκατέρωθεν συνέχοντα ἀγκύλαι, τὰ δὲ τελευταῖα ἀκροκέραια. ἐὰν δ' ἢ κατάφρακτον τὸ πλοῖον, ἐπιναυπηγοῦνται πυργοῦχοι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πυργία δύο, δεξιὸν καὶ εὐώνυμον, ὧν μέσον τὸ κατὰστρωμα. τὰ δὲ ξύλα ἐφ' ὧν αἱ σανίδες ἐπικευνται, κανόνια καὶ σταμῖνες. τὸ δὲ

88 3. δ'... ἐνίοις A. ἕκαστον A.
91 6. αὐτὰ τὰ A. 7. λόγματος A.
92 4. σταμνίδες A.

90 4. ἀνθέμιον A. ἐπίσειον A.
9. ἀγκάλαι Boeckhiius (Seewesen
p. 153).

συνέχον ἄνωθεν ἑκατέρους τοὺς τοίχους περιτόναιον καλεῖται. εἰποὺς δ' ἂν κοίλῃ ναῦς, κοῖλον σκάφος, ἑδαφος νεώς, τὰ κάτωθεν τῆς νεώς. καὶ τὸν τόπον δὲ τὸν πρὸς ταῖς κώπαις κωπωτῆρα καλοῦσιν. εἶτα παρεξαιρεσία, ἔμβολον, ἄντλον, ὅθεν καὶ ὑπέραντλον σκάφος. ἢ δ' ἀνοιγομένη θυρίς εἰς ἐκροὴν τοῦ ὕδατος εὐδίαος καλεῖται.

93 ἔστι δὲ ἐν τῇ νηὶ ἰστός, ἰστοδόκη, κεραία, σχοινία, κάλοι, πρότονοι, καλῳῳδία, πείσματα, ἀπόγυα, πρυμνήσια· ἐγχωρεῖ γὰρ τῷ ὀνόματι χρῆσθαι, καὶ ἢ ποιητικόν. ἄγκυραι ἀμφίβολοι, ἀμφίστομοι, ἑτερόστομοι· καὶ ἄγκυρα ἱερά, ἢ χωρὶς ἀνάγκης οὐ χρῶνται. ἀποβάθρα καὶ διαβάθρα, ἣν σκάλαν καλοῦσιν. οἱ δὲ στίχοι τῶν κωπῶν ταρσώματα κα-
94 λοῦνται. δέρρεις, διφθέραι. ἔστι δὲ τις καὶ μηχανὴ καὶ τροχὸς καὶ τροχίλια, καὶ δι' ὧν οἱ κάλοι διείρονται, κρίκοι· τὸ γὰρ κρίκοι ποιητικόν, ἴδιον δὲ τὸ κύκλοι. εἶτα θρανεῖα, ὑπηρέσιον, ἔρματα καὶ ἡρματισμένη ναῦς καὶ ἀνερματιστος, κοντός, κάδος, ἀντλία, ἱμονιά. τὰ δὲ σύμπαντα σκευὴ ὅπλα καλεῖται· καὶ ὁ Ξενοφῶν σκευὴ κρεμαστὰ καὶ ξύλινα, Δημοσθένης δὲ καὶ ἀποτριβὴν σκευῶν ὠνόμασεν.

95 οἱ δ' ἐμπλέοντες κυβερνήτης, πρῳράτης, ναύτης, ἐρέτης, τριηρίτης, πρόσκωπος, ἐπίκωπος, αὐτερέτης· οὕτω γὰρ Θουκυδίδης ὠνόμασε τοὺς καὶ ἐρέττοντας καὶ ἀπομαχομένους. περίνεως· οὕτω δ' ἐκάλεσε τοὺς ἄλλους ἐπιβάτας. τούτους δ' ἂν καὶ πλωτῆρας καλοῖεν· τὸ γὰρ ναυβάτας ὀνομάζειν τραγικώτερον, βέλτιον δὲ τὸ ἐπιβεβηκότας καὶ ἐμπλέοντας, μάλιστα δ' ἐπιβάτας. ὁ δὲ τοίχαρχος ὀνομαζόμενος λόγῳ ἂν λέγοιτο τοίχων ἄρχων. ὁ δὲ παρὰ τῇ ἐσχάρᾳ
96 ἐσχαρεύς. εἴη δ' ἂν τῶν ἐμπλεόντων καὶ ἔμπορος. ἄλλης δὲ χρείας τριήραρχος, πεντηκόνταρχος, ναύαρχος, ἐπιστολεύς· οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ ἐπὶ τοῦ στόλου διάδοχος τοῦ ναυάρχου. ὁ δὲ στόλος καλοῖτ' ἂν καὶ ἀπόστολος. προσθετέον δὲ τούτοις καὶ τριηραύλην καὶ κλευστήν.

ἑτέρας δὲ χρείας ἀλιεύς, ἰχθυουλκός, ἀσπαλιευτής, ἀσπαλιεύς, πυριευτής, τριοδοντία, χρώμενος, δικτυεύς, δικτυ-

92 4. κωπητήρια A.

6. εὐδιάς A.

94 3. ἥδιον lungermannus.

96 6. ἰχθυονργός A.

ουλός, πορφυρεύς, πορφυρευτής, σπογγοθήρας, καὶ τὰ ὅμοια. τὰ δὲ ἐργαλεῖα αὐτῶν κάλαμοι, ῥάβδοι, λίνον, τρί- 97 χες ἵππειοι, ἄγκιστρα, ἀκιδωτὰ δίκτυα, ἀμφίβληστρα, πόρκοι, κύρτοι, γοῖφοι, πάναγρον, φελλοί, μολύβδαιναναι. ἰχθυοθηρική, ἀγκιστρευτική, ἀλευτική, ὑγροθηρική, ἐρκοθηρευτική, πυριευτική, καὶ τὰ ὅμοια.

ἐρεῖς δ' ἂν νήχεσθαι, νεῖν, κολυμβᾶν, δύνεσθαι. εἴτα νήκτης, δύτης βύθιος, κολυμβητῆς ὕφαλος, ὕφυδρος, ἐπιπολαζόμενος, ὑπονηχόμενος. τὸ δὲ ἔργον πλεῖν, ἐμπλεῖν, ἐκπλεῖν· 98 καὶ ἐκπλους, ἀπόπλους, κατὰπλους. ναυτίλλεσθαι, ἐρέττειν, κώπαις ἐλαύνειν, τριηριτεύειν, κωπηλατεῖν. οἰακίζειν δὲ καὶ κατευθύνειν τὸ σκάφος καὶ κυβερνᾶν καλεῖσθω ὁ κυβερνήτης ὁ ἐπὶ τῶν οἰάκων καθήμενος, ὁ τῆς νεῶς ἡγεμῶν, ὁ τῶν ναυτῶν ἀρχων, ὁ ἐπὶ τοῖς οἰάξιν ἐστώς, καὶ κατ' Ἀντιφῶντα ὁ ποδοχῶν, ἢ μᾶλλον κατ' ἐμὲ ὁ ποδηγῶν· κέκληται δὲ ὑπὸ ποιητῶν καὶ ἡνίοχος τῆς νεῶς. καὶ τῆς νεῶς ὑποκυβερνᾶν, προκυβερνᾶν ἐπὶ τοῦ πρωρέως. καλοῦνται δὲ τινες καὶ ναυτιλῖαι βραχεῖαι καὶ ναυτιλῖαι μακραι.

τὰ δὲ ἐντιθέμενα ταῖς ναυσὶ φόρτος, φορτία, ἀγώ- 99 γιμα, ῥῶπος, γόμος, παρενθῆκαι. ἀφ' ὧν ῥήματα ἐπιφορτίσασθαι καὶ γεμίσασθαι καὶ ἐνθέσθαι λέγοιτο δ' ἂν καὶ πληρώσασθαι καὶ προσαναθέσθαι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐμβαλέσθαι καὶ ἐσβαλέσθαι. ἐκθέσθαι, ἀποφορτίσασθαι, κούφισαι τὴν ναῦν, ἐπελαφρῦναι, ἐκβαλὴν ποιήσασθαι τῶν φορτίων.

χωρία ἐπιθαλαττίδια, οἷς ἔστι προσσχεῖν, ἀκτὴ, ῥών, αἰγιαλός, χηλή, ὕφορμος, ὄρμος, λιμήν. ἐπαινος δὲ λιμέ- 100 νος ἢ καταγωγῆς εὖορμος, εὐπροσόρμιστος, εὐδιος, εὐλίμενος, εὐστομος, βαθύς, ἀγχιβαθής, ἐν σκέπη πνευμάτων, ἀπῆνεμος, νήνεμος, ὑπῆνεμος, ἀσφαλής, ἀκύμων, ἀκίνδυνος, ῥάδιος προσσχεῖν, ἀσφαλῆς προσβαλεῖν· οὐκ ἂν δεηθείης πείσματος ἐν αὐτῷ. ἥρμοι δὲ βαθεῖς, ἥσυχοι, ἀπόρρυτοι, νήνεμοι, ἡνύλοχοι. καὶ στόμα λιμένος, καὶ εὐστομος λιμὴν καὶ εὐεπίμικτος. τὸ δὲ ἔργον ναυλοχεῖν, καὶ τὰ ὅμοια. ψέ- 101 γων δὲ ἐρεῖς δύσορμος, δυσπροσόρμιστος, δυσπρόσμικτος, χειμέριος, ἀλίμενος (Ὑπερίδης δὲ καὶ ὄνομα ἐποίησε, «τῶν τόπων τὴν ἀλιμενίαν»), τραχύς, κατάνεμος, κυματίας, πο-

λυκύμων, ἀβαθής, πονηρὸν ἔχων τὸ στόμα, καὶ πονηρὸν ἔχων τὸν εἰσπλουν. τὰ δὲ πράγματα καταγαγέσθαι, κατᾶραι, καταπλεῦσαι, εἰσπλεῦσαι, εἰσορμίσασθαι, ἐνορμίσασθαι, ἐγκαθορμίσασθαι, προσμῖξαι τῇ ἡπείρῳ, κατακολπίσασθαι, προσσχεῖν, προσβαλεῖν. καὶ τὰ ὀνόματα κατὰ τὰ ὀνόματα μὲν καταγωγὴ, κατάπλους, κάταρσις, ἀναγομένοις δὲ ἀναγωγὴ, ἐκπλους, ἀπαρσις. καὶ τὰ ἀπαρέμφατα ἀπὸ τούτων ἐσχηματισμένα, ἀνάγεσθαι, ἐκπλεῦσαι, ἀπᾶραι, ἐξορμίσασθαι. ἔστι δὲ τις καὶ χηλὴ λιμένος καὶ στόμα καὶ μυχός.

103 περὶ τοῦ ἔξω πλοῦ, εἰρεσίᾳ πλεῖν, ἀνέμῳ πλεῖν. εἰρηται δὲ καὶ ἰστιοκώπη, ἀλλὰ βέλτιον εἰρεσίᾳ καὶ πνεύματι. ἀφεῖναι εἰς τὸ πέλαγος, μετεώρῳ εἰρεσίᾳ, πελάγιοι ἐπλέομεν, μετέωροι ἐπλέομεν. ἐπ' ἀγκυρῶν ὠρμισάμεθα, μετέωροι ὠρμισάμεθα, ἀπεσαλεύομεν. αἶροντες ἀπὸ τῆς γῆς, πάντα ἀνασεύσαντες τὰ ἰστία, πάντα ἀναπετάσαντες τὰ ἰστία, πᾶσαν ἐκπετάσαντες τὴν ὁδόν, πάντα ὑποδεξάμενοι τὸν ἄνεμον. κοῦφαι νῆες, βαρεῖαι νῆες, καταβαρεῖς. ἀγκύρας βαλέσθαι, ἀγκύρας καθεῖναι, κα-
104 τατεῖναι, στήσασθαι τὴν ναῦν, ἐκδήσασθαι τὰ πείσματα. τὸ δὲ ἐναντίον ἀνελέσθαι τὰς ἀγκύρας, ἀνασπάσαι, ἀνελκύσασθαι, λῦσαι τὰ ἀπόγνα, ἀνελκύσαι τὴν ναῦν, νεωλκῆσαι, στήσασθαι ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, ἐπὶ τοῦ ναυστάθμου, ἐν τοῖς νεωρίοις, ἐν τοῖς νεωσοίοις, καὶ ὅσα ἄλλα εἴωθε λέγεσθαι. ἄλλης δὲ χρείας, ὥκειεν ἢ ναῦς, προσώκειεν, ἐξώκειεν.

105 πλοῦς εὐδῖος, ἡδύς, ἀσφαλής, ἀκίνδυνος, ἄλυπος, ὠραῖος. αὐρας ἐπιπνεούσης λεπτῆς, πραείας, ἡδείας, λιγυρᾶς, ξεφυρίας, Ζεφύρων. ἀνέμου δεξιῶν γενομένου, ἐπιγενομένου, ἐπιπνέοντος, προσπνέοντος, προπέμποντος, παραπέμποντος, συμπροπέμποντος. ἀνέμου ἐπικαίρου, φοροῦ, ἐπιφόρου, φιλίου. δι' ἀκριβοῦς αἰθρίας, δι' ἀνεφέλου τοῦ ἀέρος, καταβάντος ἐκ γῆς τοῦ πνεύματος, κατιόντος τοῦ ἀνέ-
106 μου, ἐκ πρύμνης ἐπιπνέοντος, κατὰ πρύμναν τοῦ πνεύματος ἐσθηκότος, κατὰ τῶν οἰάων πνέοντος. πλήρει τῷ ἰστίῳ, ὑπόπλεω τῇ ὁδόν, ἀνέμῳ κεκριμένῳ. ἐπλέομεν δι' εὐδίας, διὰ γαλήνης, ἐν θαλάττῃ σταθερᾷ καὶ στασίμῳ, λείᾳ θαλάττῃ, ἀχύμονι, ἀπράγμονι, νηνεμίας οὕσης, πεσόντος τοῦ πνεύματος, εὐαερίας οὕσης, ἐνημερίας οὕσης, ταχυπλοίας,

ἐπιφριττούσης ἡρέμα τῆς θαλάττης αὐρα γλυκεία, ἐν Ἀλ-
κωνίσις ἡμέραις. καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων ἔστιν ἐρμηνεύσαι 107
οὐ τοιαῦδε οὔσης τῆς θαλάττης. ἐπλέομεν ὡς διὰ ποταμοῦ
ἐπὶ πολὺ τοῦ κύματος, διέφριττε τὸ πέλαγος. ἐπλέομεν πάντα
ἀνασεύσαντες κάλων, πᾶσι κάλοις, πάντα ἀνέντες τὰ ἱστία,
πᾶσαν τὴν ὁθόνην καθέντες, γέμοντι τῷ ἱστίῳ, πλήρει τῷ
ἱστίῳ, κοίλῳ τῷ ἱστίῳ, ἐφέντες τὰ ἱστία τῷ πνεύματι, οὐδὲν
ὑποστειλόμενοι. ἐξ οὐρίας ἐπλέομεν, πάντα λύσαντες τὰ
ἱστία, εἰς ἡμῖς στειλόμενοι τὰ ἱστία, καθ' ἡμῖς ἀναστει-
λάντες, καθ' ἡμῖς ἀνέντες, ὑφέντες τι τῆς κεραίας, καθέν-
τες βραχὺ τῆς κεραίας.

τὸ δὲ εὐδῖαν εἶναι καὶ ὧδε σημανεῖς. ἰχθύων θήρα 108
ἦν, ἰχθύων εὐαγρία, εὐθηρία, ἀσπαλιευταὶ εἰργάζοντο, κο-
λυμβηταὶ ἐπετόλμων τῇ θαλάττῃ, ἀλέων ἦν εὐπραγία. τὰ
δὲ ἐναντία χεϊμών, κλύδων, κλυδώνιον, ζάλη, τρικυμία,
θάλαττα τραχεῖα, κοίλη θάλαττα καὶ κοιλαινομένη καὶ
τραχυνομένη. καὶ ὁ πόρος ἐτραχύνετο, κυματίας ἦν, ἐκύ- 109
μαινε, ἐκυματοῦτο. καὶ κύματα μετέρρει, μετέπιπτεν, ἐνέ-
πιπτεν, ἡγρίαινε. φρικώδης ἦν ἡ θάλαττα, ταραχώδης. ἐπ-
ανιστάμενον τὸ κύμα, ἀνθιστάμενον, ἀνιστάμενον. σάλος
αἰρόμενος. κύμα ἰστάμενον, ἐγειρόμενον, ὑποκινούμενον, κυρ-
τούμενον, ἐκβιαζόμενον, ἐλαυνόμενον, ἐλαύνον, ἐπαναχωροῦν
τῇ γῇ, ἐπαναβαῖνον κατὰ ῥαχίαν, ἐπανιὸν καὶ προσιὸν ἐπὶ
τὴν γῆν. σύρτις, ἄμπωτις. κύμα κωφὸν ὑπεκνεῖτο. ἐκοιλαί-
νετο ἡ θάλαττα.

ἄνεμος βίαιος, σκληρός, δύσφορος, τυφών, πρηστήρ, 110
καταιγίς, στρόβιλος. ἄνεμος ἐξώστης, ἐξωθῶν, ὑποφέρων,
παραφέρων, προωθῶν, ἐλαύνων, κατὰ κεφαλὴν ἐπείγων.
ἀνέμου κατὰ πρῶραν ἐστηκότος, πνεύματος ἀνθεστηκότος,
ἀντίου πνέοντος τοῦ πνεύματος, πρὸς ἄνεμον ἐναντίον, ἄνε-
μον ἀντίπρωρον ἔχοντες, ἀκρίτων ὄντων τῶν πνευμάτων,
ἀντιπνεόντων, πανταχόθεν συμπεσόντων, πανταχόθεν συρ-
ραγέντων. λάβρου ὄντος τοῦ πνεύματος, ἀμέτρου, ἐκμέτρου. 111
κατὰ πλευρὰν ἀνέμου βιαζομένου, ἐκ τοίχων ἐμπίπτοντος
ἢ περιπνέοντος ἢ ἀνωθοῦντος ἢ περιαραττοντος. Εὐπόλις
δὲ καὶ ἄνεμον ἀσελγῇ εἶπε τὸν βίαιον· εἶη δ' ἂν ὅμοιον
καὶ τὸ ὑβριστῆς ἄνεμος. ἔστι δ' εἰπεῖν καὶ πνεύματος μα-

χομένον, ἀνθεστηκότος, ἀντιπράττοντος. καὶ κυκωμένης τῆς θαλάττης, καὶ ῥοῦ μαχομένου, κατασύροντος, παρασύροντος, παρατρέποντος, ὑποφέροντος, παραφέροντος, ὠθοῦντος, ἀπ-
 112 ὠθοῦντος, βιαζομένου, ὑφέλκοντος, ἀντιρρέοντος. ὑπαινίτ-
 τεται δέ τι τοιοῦτον καὶ τὸ Ξενοφώντειον, τὸ «σπουδάζον-
 τος τοῦ θεοῦ», εἰ μὴ ἄρα τὸ πνεῖν ἐκ γῆς ἄνεμον οὕτως
 εἶρηκεν ὥς εἰς ἀναγωγὴν καιρὸν εἶναι. ἔστι δ' εἰπεῖν, ἀπει-
 θέστεραι τοῖς κυβερνήταις ἦσαν αἱ νῆες, ἀπειθεῖς, δυσπει-
 θεῖς, δυσάγωγοι, ἀνάγωγοι. τὰ πηδάλια οὐχ ὑπήκουεν,
 οὐκ ἦν διαγαγεῖν τοὺς οἰκάς, οὐκ ἦν περιφέρειν τὰ πη-
 113 δάλια. νεφελώδης ἦν ὁ αἴρ, ἀγλυώδης, ζοφώδης, μέ-
 λας, βαθύς, συννέφελος, συννεφής, σκοτώδης. νυκτὶ τὰ
 πάντα ἐφύκει, οὐδὲν προεφαίνετο, οὐκ ἦν τὸν ἥλιον ἰδεῖν,
 τυφλώττουσιν ἐφύκειμεν, ἀθέατος ἦν ὑπὸ νεφῶν ὁ οὐρανός.
 ὑπερεῖχε τὸ κῦμα, ὑπὲρ τοὺς τοίχους ἀνέβη, ὑπερκατέβη,
 εἰς κοίλην τὴν ναῦν εἰσέπεσε. κάταντλον ἦν τὸ σκάφος.
 ἔστι δ' εἰπεῖν, ἐπλέομεν ἀπὸ κάλων, ἐκ μόνης τῆς κεραίας,
 ψιλῇ τῇ κεραίᾳ, ἐν χρῶ τῆς γῆς παραπλέοντες, ἐκ κάλων
 ἔλκοντες τὴν ναῦν.

114 τὰ δὲ πάθη οὕτως ἂν εἴποις. χεῖμάζεσθαι, σαλεύ-
 ειν, ὠθεῖσθαι, ἀπωθεῖσθαι, παρασύρεσθαι, συγκλύζεσθαι,
 κατασύρεσθαι, καταδύεσθαι, βαπτίζεσθαι, ἀνατρέπεσθαι,
 περιτρέπεσθαι, ὀκεῖλαι, ἐξοκεῖλαι, καθέλκεσθαι, κατασπᾶ-
 σθαι, ναυαγεῖν, περιρρῆξαι ποντὴν τὴν ναῦν, προσαρᾶσαι, πε-
 ριαρᾶσαι, περιθραῦσαι. καὶ ἄλλως, διαλυθείσης τῆς νεώς,
 ἀνοιχθείσης, διαστάσης τῆς ἁρμονίας, τοῦ ἰστοῦ ἀποκλα-
 σθέντος, περικλασθέντος, ἀπαραχθέντος, περιαχθέντος, τῶν
 πηδαλίων ἀποθραυσθέντων, ἀπορραχέντων. καὶ τὰ ὀνόματα
 ναυαγία, κατακλυσμός, ἐπικλυσμός. ἐρεῖς δὲ καὶ «διατοιχεῖν
 ἔδει»· τὸ γὰρ ἀνατοιχεῖν ἰδιωτικόν.

115 οἷς δ' ἔστι ναῦν περιπεσεῖν ἐν χειμῶνι, ἔρματα κρύφια,
 πέτραι ὕφαλοι, σκόπελοι, σπιλᾶδες, βράχη, χοιράδες, ἄκραι
 χεῖμέριοι, κατήνεμοι, ὀξεῖται, προνενευκῖαι, σκληραὶ, προπε-
 τεῖς, ἀλιτενεῖς, ἀπορρῶγες, ἀπρόσμικτοι, ἀπροσπέλαστοι,
 τραχύς αἰγιαλός, ἥων σκληρά, πρόσγειος θάλαττα, καὶ εἰ
 τις βιάζοιτο, ὑπόγειος, ἀβαθής, πηλώδης, τελματώδης.

116 ἐρεῖς δὲ ὁ μβροος ἔπεσε, προσέπεσε, κατερρῆν, ἐπικα-

τερρῷ, κατηνέχθη, επικατηνέχθη, επερράγη, εξερράγη, κατερράγη, κατεχεῖτο. κατακλυσμός, επικλυσμός. κάθοδος ὕδατος, φορά, καταφορά, ἄφεςις, ὁρμή, επιρροή, καταβολή, εκβολή. βίαιος ὄμβρος, πολὺς, ῥόθιος, ἐλανόμενος, ἐπιγόμενος, πυκνός, συνεχής, ἐξαισίος. ἀκρατεῖς τῶν κωπῶν ἦσαν οἱ ναῦται, ὕγραί ἦσαν αἱ ἀντιλήψεις, ὠλισθαινον αἱ χεῖρες, περιωλισθαινον, ἀπωλισθαινον, παρεφέροντο ἀπὸ τῶν κωπῶν, ἐξέπιπτον, οὐκ ἐνῆν ἐξαιρεῖν τὰς κόπας.

ἀστραπή ἐξέλαμψεν, εξερράγη, ἐξήστραψεν, ἐξετρί- 117
φθη, ἐπέσχε τὰ ὄμματα, ἐτάραξε, συνετάραξεν, ἐξέπληξε τὰς ψυχάς, ἐξεθορύβησε, συνέχεε, θόρουβον ἐνεποίησε ταῖς γνώμας. λαμπρά, ὑπερλαμπρός, διάπυρος, φλογώδης, εκπληκτική, βλοσυρά, ἀπρόσοπτος, δυσαντίβλεπτος, δυσπρόσοπτος, δύσοπτος, ἀντίτυπος. ὡς ἀποσκοτοῦν τὰ ὄμματα, ὡς 118
συγχέαι τὰς ὄψεις, ὡς ἐκποτῆσαι τὰς γνώμας, ὡς συγχλείσασθαι τοὺς ὀφθαλμούς. βροντὴ σκληρά, τραχεῖα, βιαία, βαρεῖα, ὑπερμεγέθης, παμμεγέθης, ἐξετρίφθη, ἐρράγη, προσερράγη, ἐξήχησεν, περιήχησεν, ἐξεβόμβησεν, περιεβόμβησεν, ἐξεβρόντησεν, ἐπεβρόντησεν, ἐξεκτύπησεν, ἐνέπεσε ταῖς ἀκοαῖς, ἐπήρεισθη, ἐπήρωσε τὰς ἀκοάς, ἐξεπάταξε τὰς γνώμας, μικροῦ ἐμβροντήτους τοὺς ἐμπλέοντας ἐποίησεν, ἐκκεκωφημένοις ἐώκειμεν.

τὰ δὲ τῆς ναυμαχίας, αἱ μὲν φέρονσαι τριήρεις, μα- 119
κρά πλοῖα, ταχεῖαι νῆες, κατάφρακτα πλοῖα, οἱ δὲ ἄρχοντες τριήραρχοι καὶ πεντηκόνταρχοι καὶ ναύαρχοι καὶ στόλαρχοι καὶ ἐπιστολεῖς. τὸ δὲ πρᾶγμα ναυαρχία, τριηραρχία, πεντηκονταρχία. τῆς δὲ τοῦ ναύαρχου νεὼς τὸ ὄνομα ναυαρχίς καὶ στρατηγίς. οἱ δὲ ἐρέται ζῦγιοι, θαλάμιοι, θρανῖ- 120
ται. οἱ δ' ἐπὶ τοῦ καταστρώματος μάχιμοι. τὰ δὲ ὅπλα τὰ μὲν τῆς νεὼς δέρρεις καὶ διφθέραι καὶ χαλκᾷ ἔμβολα, ὅθεν καὶ χαλκέμβολοι αἱ τριήρεις, τὰ δὲ τῶν ἐμπλεόντων ἀσπίδες, θώρακες, κνημῖδες, κράνη, ξίφη, δορυδρέπανα, χεῖρες σιδηραῖ· πρὸς δὲ τὰς ἐπιβολὰς αὐτῶν ἀντεσοφίζοντο βύρσας προσηλοῦντες πρὸς τὰ τοιχίσματα τῶν νεῶν, ὅπως ὁ σίδηρος ὀλισθαίνει, πρὸς τὸ ἀντίτυπον ἀντιλαβὴν οὐκ

ἔχων. κοντοῖς ἀπεωθοῦντο καὶ διῆγον ἀπ' ἀλλήλων τὰ σκάφη.
 121 πληρώματα δὲ ἐντελῇ, ἀκριβῇ, κατεσκευασμένα, εὐδόκιμα, ἐν-
 τελόμισθα· τὴν δὲ τοιαύτην ναῦν Λυσίας καὶ ἀδδηφάγον
 εἶρηκε. καὶ τὰ μὲν καλῶς πεπληρωμένα συγκεκοτημένα,
 τὰ δὲ ὡς ἑτέρως ἀπλήρωτα καὶ ἡμιπλήρωτα καὶ ἀσυγκρό-
 τητα. καὶ αἱ μὲν πλοίμοι νῆες, αἱ δὲ ἄπλοοι· καὶ αἱ μὲν
 ἀθαλάσσευτοι καὶ ἀκραιφνεῖς καὶ ξηραὶ καὶ διεψυγμέναι, αἱ
 122 δὲ ἐντεθαλαττενκυῖαι, δύνγροι, ἀραιαί, διάβροχοι. τὸ δὲ φυ-
 λάττειν τινὰς ἐφορμεῖν καὶ ναυλοχεῖν, καὶ τὸ ἀντικαθεστη-
 κέναι πρὸς ναυμαχίαν ἀνθορμεῖν καὶ ἀντεφορμεῖν, καὶ τὸ
 προσεδρεύειν προσορμεῖν, καὶ τὸ προεκπλεῦσαι ποι ἐξορμεῖν
 καὶ προορμεῖν, καὶ τὸ στήσασθαι τὴν ναῦν προσορμίσα-
 σθαι, καὶ τὸ ἐν κύκλῳ περιπλεῖν νῆσον καὶ προσκαθῆσθαι
 νήσῳ πολιορκητικῶς ἀπὸ νεῶν περιορμεῖν. καὶ περιορμίζειν
 123 τὴν ναῦν περὶ τὸ χῶμά φησι Δημοσθένης· τῷ δὲ θάττον
 ποιήσαντι τοῦτο ἄθλον στέφανος ἦν. ἔστι δὲ αὐτῷ λόγος
 καὶ περὶ τοῦ ἐπιτριηραρχήματος· ἐπιτριηράρχημα δὲ ἐστὶν
 ὁ χρόνος ὃν τις ἐπιτριηράρχησεν ἐξήκοντος μὲν αὐτῷ τοῦ
 καιροῦ, βραδύνοντος δὲ τοῦ διαδόχου. τὰ δὲ ἔργα ἀνάγε-
 σθαι, προσαναπειρᾶσθαι, ἐξορμᾶν τὴν ναῦν, καὶ τὸ πλεῖν
 καὶ ἐκπλεῖν, περιπλεῖν, διεκπλεῖν, ἀπελάσαι τὴν ναῦν. καὶ
 τὰ ὀνόματα ἀναγωγή, ἀνάπειρα, πλοῦς, ἐπίπλους, περὶ-
 124 πλους, διέκπλους. εἶτα στήσαι τὰς ναῦς κατὰ στοῖχον, πυ-
 κνάς, ἐκ διαστημάτων. ἀρθῆναι τὰ σημεία, ἀντανάγесθαι,
 ἀντεπιπλεῦσαι, προσεπιπλεῦσαι, προεκπλεῖν, ναυμαχῆσαι, συρ-
 ραγῆναι, συμπεσεῖν, ἐμβαλεῖν, ἀναρρῆξαι, κατατρῶσαι, ἀναρ-
 ρῆξαι τὴν παρεξαιρεσίαν, ἀναρρῆξαι τὴν πρῶραν, ἀνοῖξαι
 τὴν ναῦν ὑπὸ τὴν ἐμβολήν, ἄπλους ποιῆσαι τὰς ναῦς, ἀν-
 τάνδρους καταδῦσαι, βαπτίσαι, καταναυμαχῆσαι, ἀναδῆσα-
 125 σθαι, αἰχμαλώτους λαβεῖν, ἐφέλκεσθαι. καὶ τὸ μὲν εἰς ἐμ-
 βολὴν ὑπαγαγεῖν εἰς τοῦπίσω τὴν ναῦν ἀνακρούσασθαι, τὸ
 δ' εἰς φυγὴν πρῶμναν κρούσασθαι. εἶρηκε δὲ Θουκυδίδης καὶ
 «τραυματισθεῖσιν τῶν νεῶν.» τὰς δὲ πεπονηκυίας καὶ κε-
 κακωμένας ἔστι θεραπεῦσαι, ἐπισκευάσαι, ἐπισκευάσασθαι,
 ζεῦξαι, ζεῦξασθαι. εἴη δ' ἂν ἐκ νεῶν καὶ ἀποβαίνειν ποι
 τῆς πολεμίας καὶ ἐκβαίνειν, καὶ ἀποβάσεις ποιεῖσθαι, καὶ
 κατασύρειν λείαν εἰς τὰς ναῦς.